

NEW YORK PUBLIC LIBRARY  
DIV. S  
GRAND CENTRAL STA. BOX 2231  
NEW YORK 17, N.Y.

ČIČKO NOV 13 1970

# VIENYBĖ

*The Oldest Lithuanian Newspaper in the World*

84 M. 13 N.

192 Highland Boulevard  
Brooklyn, N. Y. 11207

1970 M. RUGSĖJO (SEPTEMBER) 25 D.

Telefonas:  
Applegate 7-7257

KAINA 30 C.



## LIETUVA PO 26 METŲ ①

*Edvardas Šulaitis*

Sklypelis žemės,  
Širdį primenas,  
Ir amžių Baltijos, ir ašarų skalautas,  
Išmokęs nuotakų ir motinų dainas,  
Gaisrų pašvaistes atspindėjęs skliautais.  
Įmirkęs prakaitu,  
Aplaištytas krauju,  
Ne vieną iškentėjęs  
Pardavimą,  
Stovėjęs prie mirties duobių kraupių  
Ir tirpdęs  
Jo vaikam paskirtą šviną. --  
Kada tyliais gegužio vakarais  
Lakštingalos šilų ramybę trikdė,  
Mes tampame  
Svajingais ir gerais  
Ir neprisimenam mums padaryto pikto.  
Tačiau nebeužmirštam niekad  
Sklypelio žemės,  
Panašaus į širdį,  
Ir nebėra  
Sventesnės mums maldos  
Už tą,  
Kurį klevai prieš aušrą girgžda.  
Į jį įaugę protėvių kapais;  
Lyg saulę  
Įsileję į krūtinę,  
Didžiujamės jos žygiais ir darbais  
Ir Lietuva vadinam.

(P. Keidošius, Nemunas, 1970 m. Nr. 5)

Šiems kelionės išpūdžiams ir apmąstymams neradau geresnės išangos už aukščiau talpinamas kito suvalkiečio ir beveik bendraamžio P. Keidošiaus šiltas eilutes iš kūrinio Lietuva, kuris buvo paskelbtas Nemuno žurnale.

Kokią mažiau Lietuvą 1970 metų liepos mėnesį?

Tai sudėtingas klausimas, kuriam nepakanka kelių žodžių ar kelių sakinių. Jam paaiškinti reikėtų net kelių knygų.

Tai klausimas, į kurį teisingai atsakyti nepajėgė nė Vliko V. Vaitiekūnas nei Vilnės S. Jokubka. Neradome teisingų atsakymų nei Naujienose, kur Chicagoje gyvenantieji asmenys sufabrikuoja "išpūdžius" iš Lietuvos, nebuvo tuo klausimu autentiškos medžiagos nei kitoje veiksnių spaudoje, o taip pat ir išseivijos "pažangiųjų" laikraščiuose.

Vienur ir kitur matomas dirbtinumas, dalyko pristatymas pagal reikalą ir dirbtinas nuotaikas.

Nemanau, kad ir šie mano kelionės išpū-

*Moksleivių saviveiklininkai prie naujo Vilniaus viesbučio "GINTARO", kur apgyvendinama didžiama turistų, atvykusių iš Amerikos ir kitu krastu.*

džiai ir apmąstymai į šį klausimą galėtų pilnai atsakyti. Tačiau pabrėžiu bent tiek, jog jie yra nuoširdūs žodžiai be tikslo nieko nedangstyti ir pačiam nesidangstyti. Šešiolikos dienų laikotarpis vis tik per trumpas plačiau ir giliau Lietuvą pažinti: bet Lietuvos pažinimas vis tiek jau atvėrė platesnį langą geriau padėti suvokti ir tokiu būdu yra pranašesnis už tuos, kurie medžiagą Lietuvai pažinti semiasi iš savo ar kitų fantazijų.

### Suolis per Atlantą

Dar niekad neteko matyti tokios trumpos nakties, kaip skrendant lėktuvu per Atlantą — iš New Yorko į Londoną. Liepos 14 d. vakare, būrio malonių newjorkiečių, kurių tarpe buvo Vienybės redaktorius J. Valaitis, spaudos bičiulis Almus Šalčius ir kiti, didelė tautiečių grupė — 50 žmonių pasukome Lietuvos linkui. Pirmasis sustojimas turėjo būti Londonas.

*Tęsiama 6 psl.*

## LIETUVIAI PASAULYJE

● Majoras Charles Stulga III paskirtas Green Berets parašutininkų mokytoju Fort Bragge, N. C. Vietnamo fronte jis buvo 2 metus.

● Edmundas Paulauskas, mūšinsparnių-helikopterų pilotas Vietname apdovanotas medaliu už ypatingą drąsą, nes pavojaus valandoje iš kovos lauko nepasitraukė, bet padėjo priešui apsuptam daliniui pašalinti.

● Lietuvių katalikų mokslo akademija šiemet priėmė narius: vysk. dr. Antaną Deksnį, pedagogą Vaclovą Čižiną iš Paterson, N. J., inž. dr. A. Kulpavičių iš Toronto, Mūsų Lietuva 4 tomų autorių Bronių Kviklį iš Chicagos ir dr. Jokūbą J. Stuką iš Mountainside, N. J. Šiuo metu Lietuvių katalikų mokslo akademijoje jau yra 212 nariai.

● Prof. Antanas Vasys, ilgus metus profesoriavęs Fordam universitete, išėjo į pensiją. Gyventi persikėlė į Philadelphia.

● Stasį Rasiką, šiemet besilankanti Lietuvoje iš Urugvajaus ir sulaukusį 60 m. Lietuvos žurnalistų sąjunga priėmė garbės nariu. Jis yra Urugvajuje leidžiamo Darbo redaktorius ir Urugvajaus lietuvių centro pirmininkas.

● Dr. Vytautas Bieliauskas, Xavier universiteto, Cincinnati Ohio psichologijos fakulteto vadovas, išrinktas Ohio valst. psichologų sąjungos pirmininku.

● Lakūnas Jonas Pyragius Australijoje pakviestas tvarkyti Adelaidės lietuvių muziejaus archyvą. Pirmiau tose pareigose buvo J. Vanagas.

● Eduardas L. Baltušis La Plata universitete Argentinoje gavo inžinieriaus laipsnį. Jis kilęs iš Beriso, Argentinos, kur gyvena ir jo tėvai Bronius ir Liuda Baltušiai.



# Knight Cap

August Traun, sav.

## LIETUVIŲ RESTORANAI

UŽKANDŽIAI  
PIETŪS  
VAKARIENĖ



ĮVAIRŪS  
ŽUVIES  
PATIEKALAI

810 Chestnut St., Philadelphia, Pa.  
ir  
Baltimore Pike & Providence Rd.  
Media, Pa.

## SURE THEY ARE HAPPY



SO ARE THOUSANDS OF LIBERTY'S SAVERS WHO SHARED IN THE QUARTERLY DIVIDEND.

With the stock market on a dizzy spin these days, we just can't resist reminding you that the bluest of blue chips is a Savings Account at LIBERTY.

## SAFE and KEEPS GROWING

EVERY DAY IN THE YEAR AT THE HIGH RATE OF 5% PER YEAR

SAVINGS CERTIFICATES ARE IDEAL INVESTMENTS TOO!

# 5 1/4% TO 7 1/2%

PER YEAR

Depending on Amount and Type of Plan

JOIN THE HAPPY SAVERS GETTING MORE OUT OF LIFE  
DROP BY TO OPEN A SAVINGS ACCOUNT

**We try to  
spoil you!**



by offering Lovely Special Gifts on New Accounts, especially during

## OCTOBER

### NATIONAL THRIFT MONTH

PLUS

## Special On \$100. New Account



Fully Automatic  
5 to 9 cup  
Coffee Maker

OR



Deteco  
Bathroom Scale

MANY OTHER VALUABLE GIFTS  
ON NEW ACCOUNTS OF ANY AMOUNT

OPEN YOUR ACCOUNT NOW FOR THE BETTER THINGS IN LIFE



# Liberty Federal Savings

AND LOAN ASSOCIATION

Center City  
202 N. BROAD  
LO 7-1480

Mt. Airy  
STENTON & DUVAL  
LI 8-3900

Cedarbrook  
1625 WADSWORTH  
CH 8-5300

Germantown  
128 W. CHELTEN  
VI 3-4100

# LIETUVIAI CHICAGOJE

FOTOGRAFAS JUOZAS GRIKIENIS

Fotografas J. Grikenis iš Vilniaus buvo autorius trijų nuotraukų, kurios tilpo Vienybės Nr. 12 (per klaidą jo pavardė buvo pažymėta kaip J. Griskienis). Vienybės bendradarbiui Ed. Šulaičiui viešint Vilniuje ir apsilankius Jau-nimo Gretų žurnalo redakcijoje (tame žurnale J. Grikenis dirba), J. Grikenis davė pluoštą savo nuotraukų iš dainų bei taut. šokių šventės. Jų dar tilps ir vėlesniuose Vienybės numeruose.

PRALEIDO MĖNESĮ LIETUVOJE

Jonas Pateckas iš Marquette Parko liet. kolonijos mėnesį laiko praleido Lietuvoje. Jis aplankė Vilnių, Kauną, Druskininkus, Trakus, Panevėžį, Palangą ir kitus Lietuvos miestus. Parsiveže nemažą dovanų iš savo giminių bei pažįstamų. Savo keltone buvo labai patenkintas ir žada po kelių metų vėl važiuoti į tėvynę pasisvečiuoti. Jonas Pateckas yra naujas Vienybės skaitytojas.

DAUG SVEČIŲ BUVO VILNIUJE

Liepos mėnesį Lietuvoje viešėjo apie 100 chicagiečių lietuvių. Jų tarpe buvo žymūs katalikiškų organizacijų veikėjai prof. dr. V. Vardys, baletų šokėja Violeta Karosaitė (ji gyvena pas savo dėdę -- muziką J. Karosą Vilniuje), SLA veikėja J. Milleriūtė, buvęs chicagietis muz. Br. Jonušas, skautų veikėjas Br. Juodelis, Ed. Zabarskas ir daugelis kitų. Kai kurie, prisibijodami "veiksnių" puolimų, prašė neskelbti apie jų viešnagę tėvynėje.

VIEŠĖJO M. TAMOŠIŪNAS

Mindaugas Tamošiūnas, Kauno Oktavos pramoginio orkestro vadovas, kartu su žmona viešėjo Chicagoje pas gimines, o taip pat aplankė ir nemažą pažįstamų. Buvo susitikęs su E. Šulaičiu, kuris jį buvo aplankęs Kaune praėjusią vasarą. Viešėjo pas V. Zalatorį, J. Kreivėną ir kitus. Žiūrėjo visą dieną Chicagoje vykusius muzikinių pastatymų klausėsi džazo muzikos koncertų. Iš Chicago buvo nuvykęs į santariečių stovyklą, kur skaitė paskaitą.

Chicago jis atvažiavo iš New Yorko. Taip pat žadėjo užsukti į San Francisco ir Los Angeles miestus. Grįžęs Lietuvon, kartu su savo orkestru jis lapkričio mėn. antroje pusėje važiuos koncertuoti Suomijon.

APRAŠĖ EDV. ŠULAIČIO KELIONĘ

Cicero Life laikraštis rugsėjo 4 d. numeryje išdėdė platų aprašymą apie Edv. Šulaičio kelionę į Lietuvą ir kitus Europos kraštus. Paminėta, kad keliautojas dalyvavo Dainų ir Šokių šventėse, kurios palikė gerą įspūdį. Taip pat prie rašinio įdėta ir E. Šulaičio nuotrauka.

● Stasys Pleža, lietuvis profesionalus laikraštlininkas amerikiečių spaudoje rugp. 18 sulaukė 65 m. amžiaus ir išėjo į pensiją. Būdamas pensininku tebebuvo CYO -- Catholic Youth Organization vykdančiojo sekretoriaus pareigas.



SVEČIAI IŠ LIETUVOS. - Mindaugas ir Rytė Tamošiūnai iš Kauno nuo rugpiūčio mėn. vieši JAV. Lankėsi New Yorke, Chicagoje, San Francisco, Los Angeles ir kt. Dalyvavo santariečių suvažiavime Tabor farmoj, Sodus, Mich. Mindaugas yra "Oktavos" estradinio orkestro dirigentas. Viduryje sėdi Birutė Zalatorienė. V. Zalatoriaus nuotrauka



Z. Degučio nuotr.

Chicagoje Marquette Parko liet. kolonijos mokyklos mokiniai išpildė programą Lithuanian Plaza, kur buvo paminėta šimtmetinė sukaktis nuo pirmųjų lietuvių įsikūrimo sukaktis Chicagoje.



VYT. BELECKAS  
Savininkas

## WINTER GARDEN TAVERN, INC.

1883 Madison Street • Brooklyn 27, N. Y.  
(Ridgewood)

Tel. Evergreen 2-6440

SALĖ VESTUVĖMS IR KITOKIOMS  
PRAMOGOMS. BE TO, DUODAMI  
POLAIDOTUVINIAI PIETŪS.

Pirmos rūšies lietuviškas maistas  
prieinama kaina.



## HAVEN REALTY

TRAVEL AGENCY • MUTUAL FUNDS • INSURANCE  
Perkant ar parduodant namus, išnuomojant  
butus, apdraudus,

federalinių ir valstybių (Income Tax) užpildymu,  
pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders) ir  
įvairiausių kitais reikalais, - kreipkitės į

Joseph Andrusis - Tel. VI 7-4477  
87-09 Jamaica Avenue  
Woodhaven, N. Y. 11421

BILIETAI PARDUODAMI VISOMIS SUSISIEKIMO  
PRIEMONĖMIS Į VISAS PASAULIO VIETAS

Atdara kasdien nuo 9 v.r. iki 9 v. vakaro

## SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai  
vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

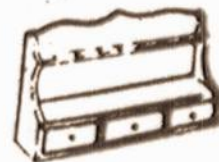
36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938



CARPENTER

CABINET  
MAKER

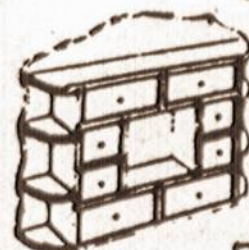


CUSTOM BUILT

CABINETS

• BOOKCASES  
• ANTIQUE REPAIRING  
FORMICA WORK SPECIALISTS

AUGUST VILENIŪKIS  
119-20 JAMAICA AVENUE  
RICHMOND HILL, N. Y.



VIRGINIA 7-5760

## VIENYBĖ

The oldest Lithuanian newspaper in the world was established by Juozas J. Paukštas in 1886. It is published bi-weekly by Valerie Tytilava and Jonas Valaitis at 192 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. 11207. Telephone: Applegate 7-7257. Editor: Jonas Valaitis; Managing Editor: Valerie Tytilava; senior Editor: Vytautas Širvydas; English Editor: Demie Jonaitis; Associate Editor: Edvardas Sulaitis. Subscription rate: \$7.00 for one year. Advertising rates on application. All rights reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts are subject to editing. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office in Brooklyn, N. Y. 11201

# mes

VYTAUTAS ŠIRVYDAS



Pasidžiaugiami Lietuvos Bendruomenės \$5,000 ir SLA \$500 — finansine pagalba lietuvių kalbos kursui Chicagos u-te, kai kurie net mano, kad lietuviams bus proga "atsigriebti", išsimokslinant savų kalbininkų ir jaunimą sutelkiant kalbotyros studijoms. Kažin, ar viltys išsipildys? Tam reikia ne vištos kojomis svirdinėjamos pripuolamos paramos, bet tvirtos baltistikos profesūros, panašios kokią Amerikos ukrainai įsteigė Harvard u-te, surinkę \$600,000 fondą.

\*\*\*

Lituanistikai reikia pastovios akademinės profesūros ir užtikrintų lėšų jos leidyklos darbams.

Lietuvių kalbos kursų Amerikos universitetuose buvo albių-aišbės. Visi pakriko Grigo bitėmis. Pavyzdžiui, Chicagoje ėjęs senųjų Amerikos lietuvių anglų kalba žurnalas Jaunimas (kurio tikslumo naujųjų Lituanus per 15 metų dar nepasiekė!) jau 1939 metais iškėlė, kad šešiuose Amerikos universitetuose buvo dėstoma lietuvių kalba. Vienybės archyvuose randame, kad lietuvių kalbos mokyklų buvo beveik visose didesnėse lietuvių kolonijose.

\*\*\*

Lietuvos nepriklausomybės laikais Klaipėdoj ėjęs dienraštis Vakarai cituodami Jaunimą nurodė kad Columbia u-te lietuvių kalbą dėsto prof. Rimavičius (Raymond), Chicagos prof. C. D. Buck, Pensylvanijos prof. R. G. Kent, Princetono prof. H. H. Benderis, Yale prof. E. Prokosch, Wisconsin prof. A. Sennas, Harvardo prof. S. H. Cross. Vėliau būta lietuvių kalbos kursų universitetuose nuo New Yorko Fordhamo iki Kalifornijos. Kokie vaisiai?

\*\*\*

Jei bet kuriame universitete būtų tada buvusi tvirta baltistikos profesūra, tai nuo 1939 metų, ne abejojamai, būtų susilaukę visos eilės leidinių, o gal ir akademikų kalbos tyrėjų prieauglio?

Lietuvių Bendruomenės \$5,000 "naujam kursui ir po kelis šimtus aukų iš kitų šaltinių, atrodo, tėra tik vaiko pasiuntimas atlikti vyro darbą.

Vienybė, kuri prakirto kelią žmoniškiau ir didesniu lietuvišku vaišingumu sutikti lietuvius iš Lietuvos, gali būti, laikui bėgant —, prasikirs ir pro šias sunkias galvas — kelią stipriai ir pastoviai baltistikos profesūrai Amerikos universitete.

\*\*\*

BALFo apyskaita rodo, kad metinių aukų buvo \$97,266.47 (pernai \$63,113.75.). Įdomu, padidėjo pajamos iš testamentų: šiemet \$24,529.24, pernai \$20,387.60. Tai gera žymė. Būtų gerai, kad padidėtų testamentų palikimų mūsų spaudai.

Daugiausia aukų BALF pasiūsta į Lietuvą ir Sibirą: 512 siuntinių kainavusių \$101,895.21.

\*\*\*

Dr. A. Butkus dar sykį kelia nepakeliamąjį, sakydamas, kad L. Bendruomenė "turi būti praplėsta atstovauti visų pakraipų ir įsitikinimų nuosirdžius lietuvius". Dabar ji teatstovauja "dypu-

Gianakalis

## IŠ KAIRĖS IR IŠ DEŠINĖS

### Bendruomeniški klaidžiojimai ir kas iš to

Lietuvių Bendruomenė (LB) yra nepaprastai reikšmingas išeivijos visuomeninis išradimas. Deja, kaip ir daug kitų išradimų, LB buvo ir tebėra reikalinga tobulinimui. Bloga su LB tai, kad išradimas buvo reikalingas tuojau, nebuvo ir nėra laiko jį tobulinti. Visa tai apsunkino LB veikimą ir net to veikimo vertę, bet jokiū būdu neįrodė LB nereikalingumo.

LB turi gausybę visokių statutų, deklaracijų ir visokios kitokios popierinės gėrybės. Trumpai apie LB galėtų būti pasakyta maždaug taip: tai yra organizuota ir neorganizacinių formų prisilaukęs judėjimas, siekiąs apjungti išeivijos organizuotą ir neorganizuotą visuomenę tikslu patiemis išlikti lietuviams, puoselėti tautinio-kultūrinio pobūdžio veikimą, o su tautos kamieniu išlaikyti ryšį dalyvaujant judėjime už tautos kamieno siekimus. Plačiausia prasme LB galima suprasti kaip visokio lietuviško veikimo koordinuotoją, jėgų ir darbų rikuotoją. Prasmę siaurinant, galime prieiti prie LB kaip eilinės šiuo tuo besirūpinančios organizacijos. LB prigimtis tokia, kad logiškiausia ją būtų suprasti galimai plačiau. Kadangi LB išaugo visokių grupinių ir asmeninių ambicijų verpetuose, ji turėjo su kitomis jėgomis skaitytis, tai ją turime kaip kokį idėjos ir susidariusių sąlygų kompromisą.

### Bendruomenę silpnina politika

Kaip ir dauguma mūsų išeivių, taip ir bendruomenininkai: ką ir kurioje srityje bedarė, vis daugiau mažiau klaidžiais miškų keleliais išeidavo į pamiškes prie politinių laukų. Tai blogas palinkimas, dabar ir praėity varginę ir lietuvių ir kitų tautų išeivius. Paprastai imigrantai politikos nepadaro, nes neturi sąlygų. Visgi ta politinė fantazija paprastai būna viena iš tautinio sunykimo priežasčių. LB turėjo labai geras sąlygas šių pavojingų mirazų išvengti, nes išeiviška "politika" užsiimančių buvo per daug net ir LB nepriskaitant.

### Dėl "nepatikimų" išėjimo silpnėja veikla

LB politinė (teisingiau — "politinė") aistra buvo tokia didelė, kad net numatė procedūrą politiškai ne-

kus", ir kaip "gera žmona, duoda sūrio su smetona", tik, kažkodėl nēvisiems. Pavyzdžiui, savo kultūros darbuose dar nėra priėjusi svarstyti kaip padėti seniausiam pasaulyje lietuvių laikraščiu Vienybei (Basanavičiaus ir Kudirkos amžininkai) gilesnės senatvės sulaukti. O tai juk visų pasaulio lietuvių garbės dalykas!

patinkamam elementui "išjungti iš bendruomenės". Ši kvallystė neeilinė, ji turėtų palikti išeivijos istorijoj. Mat, LB nesuko galvos, kaip išeivį patraukti, kad jis jaustų būtiną reikalą save laikyti lietuviškos bendruomenės nariu, o nuėjo priešingu keliu — nustatė procedūrą nepaklusnųjį "išmesti". Dabar be jokių išmetimų lietuviškąsias bendruomenės palieka šimtai jaunų šeimų, išsikelia į kitatautiškus pasviečius ir tiesiog pratinasi lietuviškosios bendruomenės nepasiilgti. LB čia neturi jokių paragrafų nei į vieną pusę.

### Be globos mokyklos ir chorai

LB taip "pasirūpino" lietuviškomis knygų leidyklomis, kad niekam neužleido paties patikimiausio knygų biznio — vadovėlių leidimo. LB taip "pasirūpino" išeivijos menine saviveikla, kad ta saviveikla jau kai kur (pvz. chorai) aiškiai merdi, o LB sėdi rankes sudėjusi. Ogi tai sritis jokiū būdu nemažiau reikšminga už lituanistikos katedrą amerikiečių universitete, kuria yra pagrindo didžiulotis.

### Nenoras ryšio su kamieniu išeiviją silpnina

Ryšių su tautos kamieniu LB niekad nesiekė, o kai šį klausimą iškėlėme be LB palaiminimo ir kai jau be vienokio ar kitokio sprendimo negalima išsiversti, tai LB dar ir dabar tebesėdi "ant tvoros" — nepasirenka į kurią pusę nušokti.

Pastebėkite: patys didieji mūsų tautos rūpesčiai šiek tiek apsitrynusiai galvai visgi yra aiškūs, ypač reikalas lietuviams patiemis būti šeiminkais savoje žemėje, ypač reikalas išeiviams savo lietuvių neištirpdyti svetimuose vandenyse. Bet taip pat pastebėkite, kiek prie šio medaus pritupę mūsų bei visokių bimbaly: tariasi, diskutuoja, kompetencijomis dalinasi ir t. t. Dūzgia, byzgia šie "bitininkai", o naudos tik tiek, kad "bitininkų" papildvės daugiau ar mažiau meduotos. LB turėtų būti kažkas daugiau už šią širšynę.

### Ignoravę praėityje dabar Vienybę jau kviečia

Mūsiškės Vienybės atžvilgiu čia primename vieną LB kiauylsčių. Būtent: LB organizavo lietuviškų laikraščių redaktorių ir kt. suvažiavimus. Geras dalykas tie suvažiavimai, nors galima gyventi ir be jų. Mūsų Vienybei ir prisiėjo gyventi be jų. Nenumirėme, o bėdų turime visai ne dėl šios diskriminacijos. Bet visgi pikta, kai skelbė kad LB kviečia visų patriotinių laikraščių redaktorius, o Vienybę ignoruodavo. Vien norėdami įsisteikti Valerijonui Šimkui ir kun. Prunskiu

Tęsinys 5 psl.

# Argentinoje



KORDOBOS LIETUVIŲ DIENŲ VAIZDAI, rugpjūčio 15-16.

1. Kun. majoras Angel Pizzolatto Omega šventina gatvę LITUANIA. 2. Bronzinė lenta su įrašu. 3. Rambynas žygiuoja. 4. Bendras vaizdas inauguruojant gatvę Lituania. 5. Kalba A. L. Balso red. K. Norkus, šalia jo stovi Fiat pareigūnas J. C. Janūnas, sėdi SLA CV pirm. J. R. Stalioraitis ir Kordobos buv. viešųjų darbų min. Italo Martin. 6. Rambyniečiai SLA minėjimo iškilnėse. 7. J. R. Stalioraitis, min. I. Martin ir kūna I. V. Simanuskienė. 8. SLA 6 sk. pirm. A. Sadukas, už jo kūmai S. Metrikis ir I. Martin. 9. Dalis svečių SLA patalpose. 10. Visi 3 kūmai piauna tortą, SLA veikėjams giedant Ilgiausių Metų. 11. Dalis svečių SLA 6 sk. salėje: pirmas (su akiniais) dr. R. Pinkevičius. Romualdo Jospaičio nuotraukų montažas.

## Iš kairės ir iš dešinės

Tęsinys iš 4 psl.

Iš bendruomenės mus "neišmetė", bet tik taip sau ignoravo. Maždaug ta pačia teise, kaip prancūzų karalius Liudvikas ignoravo atmosferą pagadinusį abatą.

### Surado per daug susitępusių

Praejo vieni kiti metai. Prokoministus registruojas Naujienu seismografas užregistravo jau ne tik Nainį su Kavalitūnu, bet Liūdą Sagį, ir Draugą net su moderatoriais, ir prof. Salį, net ir vyskupą Brizgį su kankinių koplyčios iškabomis... Susigaudyti nelengva. Sąrašas nepatikimas, susitępusių skaičius jau kiek per didelis. Gal registracijos kompiuteris per daug įkaito...

Kai kas nenori, kai kas nesugeba suprasti, kad didžiausias mūsų ideologinis ir partinis skirtumas yra ... kelnės. Vienų kelnės yra skersai dryžos, o kitų — išilgai dryžos.

### Pluoštas naujų informacijų apie Lietuvą

Iškilusis Dirvos bendradarbis (labai gražu, kad taip pati Dirvos redakcija kelia savo bendradarbio uodegą!) J. Grauda informuoja, kad tarybiniai pilsai, apsaugoja merginas nuo nėštumo, esą good for no-

thing. Jo pažįstama lietuvaitė nuvažiavo į tėvynę pasisvečiuoti. Prireikė tų nevaisingumo pilsų. Nieko negelbėjo. Grįžo nėščia, J. Grauda šiuo pavyzdžiu galvoja "atgrasinti mūsų jaunimą nuo komunizmo"...

Aš manau, kad ši problema nėra komunistinė. Mergoms pilsų prireikdavo net gilioje senovėje, kai komunizmo dar nei užuominų nebuvo.

Na, su J. Grauda galima ginčytis, o vargšems lietuvaitėms ką nors praktiško patarti būtina.

Visų pirmiausia siūlau nusišpiauti į Dirvos pusę už lietuvaitės vardo dergimą. Žinoma, pasitaiko visokių, bet ta gausybė lietuvaičių mokslo ir menuose pasižymėjusių, gausybė šokėjų ir dainininkių, jaunimo organizacijų veikėjų ir t. t. verčia apie lietuvaitę turėti kiek geresnę nuomonę, nei siūlo J. Grauda.

J. Graudos draugėms patarčiau, kai važiuos tėvynės lankyti, apsirūpinti amerikietiškais pilsais. O dar geriau: apsirūpinti gerais pilsais ir ... niekur nevažiuoti. Juk čia bernų pasirinkimas didesnis, visokių išmierių, visokių spalvų...

*Dr. A. Telyčėnas, navikų specialistas iš Vilniaus, New Yorke lankydamasis ta tema skaitęs paskaitas, dabar su savo stabu Vilniaus Onkologijos mokslinio tyrimo institute surado ir pagamino vaistą, pavadindami lefenalis. Medikai tvirtina, kad kūno augliams gydyti tai esąs geriausias vaistas.*

## Stebėtojo pastabos

R. J. Misiūnas svarstė kuo buvo Didysai kunigaikštis Algirdas: pagonis ar krikščionis? Tikrai nustatyti, sako, trūksta daug šaltinių, bet apytikriai galima sakyti, kad 1235 metais susituokdamas su Tverės kunigaikštyte Marija Jaroslavna Algirdas krikščinosis stačiatikiu, "tik tą slėpė nuo to meto "veiksmų."

\* \* \* \*

Istorikas J. Jakštas iškėlė poetą Maironį kaip istoriką. Vienybės įkūrimo metais (1886) Maironis parašė Lietuvos istorijos vadovėlį, pavadintas Apsakymai apie Lietuvos praeitį. Galima sakyti, tai pirmas Lietuvos istorijos vadovėlis.

\* \* \* \*

Lietuvą lankęs argentinietis Gudliauskas apie Pasvalio bažnyčią pasakoja: "Prieš išvyksiant imigrantu Argentinoje 40 metų atgal gyvenau visai prie šventoriaus. Po tiek metų bažnyčią radau nekiek nesususeniję. Matomai, komitetas gerai ją rūpinasi. Iš vidaus ir oro gražiai nudažyta. Tiesiog atvyko 4 kunigai."

# Lietuva po 26 metų

## Kelionės įspūdžiai ir apmąstymai

Tęsinys iš I psl.

Boeing 747 lėktuvas — pats moderniškiausias šių dienų aviacijos išradimas. 360 žmonių patogiai įsitaiso lėktuve, padalintam į 4 gana dideles sales. Čia tuojau duodama gana sudėtinga ir skani vakarienė, o po jos — daryk ką nori: žiūrėti filmą arba klausykis įvairios muzikos arba galvok — kas atsitiks, jeigu nusileistum į vandenyną ir pakliūtum kokiam rykliui į nasrus...

Tačiau visokioms pramogoms bei juodoms mintims nebuvo daug laiko. Tik pasibaigus filmui (tas užtruko kelias valandas), jau pradėjo švisti ir patarnautojos pradėjo siūlyti kavą ir arbatą, nežiūrint, jog po vakarienės buvo praėjusios tik nepilnos 3 valandos.

Netrukus pasirodė Airija, o po to ir Anglija ir neužilgo lėktuvas nutūpė Londono areodrome.

Tai buvo ankstyvas rytas. Išskridus iš namų, Chicagoje buvo karšta ir tvanku. Taip pat atrodė ir New Yorke. Tačiau Londonas pasitiko su žvarbiu vėju ir šalčio banga. Temperatūra siekė nepilnus 50 laipsnių F. Gera! buvo tiems, kurie buvo pasiėmę paltus...

### Keletas valandų Londone

Londone reikėjo pakeisti lėktuvą ir tarp to buvo apie 5 valandų laikotarpis. Čia didžioji tautiečių grupė dalsis ėjo į kitą lėktuvą, kuris tuoj pat skrido į Paryžių. Šių eilučių autorius su dar 7 tautiečiais turėjo laimės iš Londono skristi tiesiog į Maskvą.

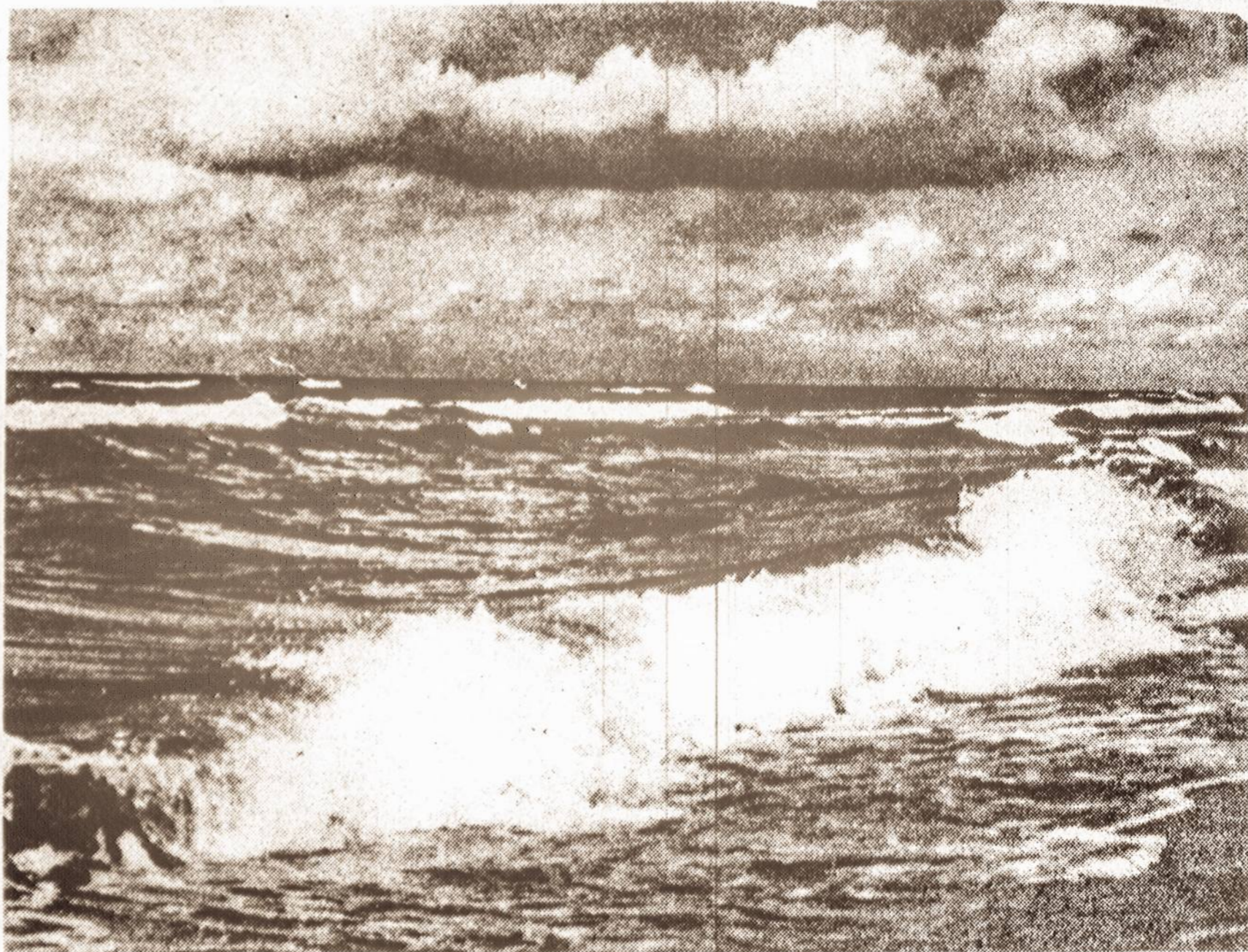
Buvo sugalvota buvimą Londone išnaudoti miestui pamatyti. Nežiūrint, kad areodromas yra toli nuo miesto ir iki centro reikia važiuoti apie gerą pusvalandį, bandyta vistiek ten nukakti bent taksi. Taksio šioferis pasirodė neblogas: jis ne tik vežė, bet ir pasakojo, kur kas yra ir kokie rūmai toje ar kitoje vietoje. Per 3 valandas buvo apžiūrėtas visas Londonas, nors buvo sustota tik kellose vietose. Viena iš jų — garsusis Westminster Abbey, kuris yra didžiausia Londono atrakcija ir susilaukia daug lankytojų. Nežiūrint, kad čia turėtų būti maldos namai, tačiau turistai daugumoje ten neina melstis, bet šiaip sau pažiopsoti. Todėl ten dalinamuose lapeliuose primenama, jog šiuose namuose Dievas garbinamas daugiau negu 900 metų ir kad jiems būtų teikiamas atatinamas respektas.

Lakrodis greitai sukosi ir ragino skubėti atgal į areodromą, kur netrukus reikėjo sėsti į Tar. S-gos Aerofot lėktuvą. Pažymėtina, jog anglai gana konservatyvūs žmonės: prieš einant į miestą ir iš jo sugrįžus, reikia pildyti lapus imigracijos ir muitinės formalumams, rodyti užsienio pasus ir t. t. Tai buvo žymus skirtumas nuo Paryžiaus (ten teko ilgiau sustoti grįžtant), kur tokių formalumų visai nepastebėta.

Aerofloto lėktuvas buvo kur kas paprastesnis už Pan-American kompanijos Boeing 747. Taip pat ir žmonių čia gerokai mažiau tilpo, nors ir taip vietų tik apie pusė buvo užimtų. Maistas ir patarnavimas buvo taip pat kuklesnis, bent taip atrodė Amerikoje išlepintoms akims.

Į tą patį lėktuvą įsėdo dar 3 tautiečiai, atvykę per šiaurės ašigalį tiesiai iš Los Angeles miesto. Jų tarpe buvo garsiojo Bronio Raillo brolis — Vladas Raila su žmona, kurie vyko į Lietuvą, mėnėsio atostogoms pas gimines.

Rusaitės stuardesės netokios grakščios kaip Pan-American lėktuvo patarnautojos, pradžioje pavaišino saldainiais, o po to atvežė — ... esnių užkandžių. Šiaip valgiai atrodė neblogi, tik pietūs pateikiami nesušildyti. Kai kas pasigėdo ir vandens rankoms nusiplauti tualetuose.



PRIE BALTIJOS JŪROS PALANGCJE.

### MASKVA IR VILNIUS

Tarp Londono ir Maskvos tik nepilnos 4 valandos kelio. Šis laiko tarpas greitai sudykla, nes kyla rūpesčiai — kas bus Maskvoje, kuria taip daugumas baugino.

Pasirodo, jog rūpesčiai be pagrindo. Viskas ten geriau klostosi, negu buvo galima tikėtis. Formalumų ten ne ką daugiau negu Londone. Labiausia daugumą baimino tikrinimai muitinėje. Tačiau joje praleidus apie pusvalandį, teko matyti iš kokios šimtinės žmonių tik du asmenis, kurių lagaminus kiek nudugniau peržiūrėjo. Kitų, arba visai bagažų neatidarė, arba kiek pažiūrėjo tik rankinį bagažą. Užpildant muitinės blankus, klausiamas tiek vežiesi dolerių, aukso, brangenybių ir ar turi ginklų. Tik bėda, jog muitinėje sunku susikalbėti: visur kitur pasaulyje gali vien tik anglų kalbą mokėdamas susikalbėti, — bet Maskvoje — ne. Bet vienas tautietis, kurį stipriai pakratė ir kurio bagaže gerokai daugiau visokių gėrybių rado negu leidžiama, susilaukė ir angliškai kalbančio pareigūno. Jam paaiškinus, kad turįs daug giminių, jis galėjo viską vežtis ką tik turėjo.

Dar trumpa kelionė autobusu į Šermetejevo areodromo kitą pusę ir ten tuojau į lėktuvą, kuris skrenda į Vilnių. Čia tik spėjama atiduoti lagaminus, ir jau lėktuve, taip pat Aerofloto linijos (beje, tai vienintelė oro linija, kuri Tarybų Sąjungos viduje kursuoja).

Lėktuvas nedidelis, bet pilnas. Gana didelė keleivių dalis atrodo patyrę keleiviai lietuviai: jie kalbasi ir juokauja lietuviškai. Iki Vilniaus tik valanda ir 10 minučių kelio. Nemaža Lietuvos gyventojų sumano dažnokai į Maskvą nukeliauti, nes kelionė trumpa, o ir kaina nebrangi. Čia lėktuvo patarnautojos pasiūlo spaudos, kurios tarpe jau galima rasti ir lietuviškos. Taip pat duoda saldainių, mineralinio vandens ir vyno. Čia keliauti tikrai nenuobodu, kuomet aplinkui visi lietuviškai kalba, o taip pat pati Lietuva ne už kalnų.

Greitai įspėja prisitvirtinti diržus, nes bus pradėdama leistis Vilniaus areodrome. Nors apie 10 valanda vakaro, tačiau dar šviesu, nes Lietuvoje vasarą dienos žymiai ilgesnės. Štai lėktuvo ratai jau paliečia Vilniaus areodromo grindinį. Truputį supurto, pabėga ir sustoja. Tolumoje matytis minia žmonių, sutikti iš tolimojo krašto atvykusiųjų.

Pasitinkančiųjų gėlės, atvykstančiųjų ašaros, filmavimo aparatų spragsėjimai, foto lempučių blyksčiojimai, šūkliai, pirmieji žodžiai Vilniuje. Jautri atmosfera. Pirmieji žingsniai tėvynėje po 26 metų, kitiems gal dar po ilgesnio laiko.

Areodrome laksto Kultūrinių Ryšių su užsienio lietuviams komiteto vicepirm. Vytautas Kazakevičius, gerai pažįstamas iš spaudos ir ne taip dar seno viešėjimo Amerikoje. Jis per tą laiką spėjo kiek pasikeisti ir gan solidią barzdėlę užsiauginti. Jis čia vadovauja sutikimui ir tolimuosius svečius ragina sėsti į autobusą, ir važiuoti į viešbutį, kur bus galima tęsti pokalbius su giminėmis bei artimaisiais.

Važiavę 10 minučių atsirandame Gintaro viešbutyje, kuris yra pats moderniškiausias Lietuvoje. Jis yra 6 aukštų ir su 300 kambarių ir butų. Čia apšistoja daugimas užsienio turistų, nors jame, jeigu yra vietų, primami ir vietiniai.

Viešbutyje trumpi registracijos formulimai, paskirstomi kambariai ir per pusvalandį atsirandi savo butelyje.

Vieno asmens buteliai, pagal amerikietiškaį standartą, gana kuklūs: miegamasis (miegama ant lovos, kuri dienos metu tarnauja kaip sofa), prieškambaris, spinta, tualetų kambarys. Vienas dalykas kiek geresnis negu Amerikos viešbučiuose tai telefonas, kuriuo galima tiesiai skambinti, be centrinės pagalbos, o taip pat susilaukti tiesioginių paskambinimų.

Dar tą patį vakarą Gintaro viešbučio restorane, kuris laikomas vienu geriausių Vilniuje, geriame arbatą ir užkandžiaujame. Čia išgirstame grojant pramoginį orkestrą su lengvojo žanro dainomis. Jaunas vyrukas dainuoja apie mėlynas akis...

Pirmoji naktis Vilniuje. Nors pora naktų beveik nesudėta akių, miegas nebeima. Vilniaus laiku apie 3 val. ryto, tačiau atvykusiųjų dalis dar su artimaisiais. Kurgi čia miegosi tiek metų nesimačius! Yra ką papasakoti ir ko pasiklausyti.

Giminių veiduose įsirėžė nemaža naujų žymių: metai ir pergyvenimai padarė savo. Tačiau jie džiaugiasi, kad gyvena savame krašte, kad jie kvėpuoja gimtinės oru. Daug liūdnų valandų pragyvenus sakosi, jog miela susilaukti pagerėjimų, nors gal ne tiek, kiek jų norėtųsi matyti.

Tai toks buvo poeto apdainuotas sklypelis žemės, kuris mane pirmąją naktį sutiko. Jis man buvo mielas. Jis buvo šiltas, širdį kuteinas. Tas sklypelis žemės neleido man nurimti per 26 metus. Jo vardan ir išelvijoje reikėjo daug ko atsižadėti, daug ką perkešti. Bet gera, kad aš jį radau, nors ne savo turtais ir prabanga stebinantį, tačiau lietuviška dvasia alsuojantį.

(Bus daugiau)

"GIMTASIS KRAŠTAS"  
VILNIUJE APIE  
F. KORSAKAITĘ

## ŽODŽIAIS IR DAINA...

Porą savaitių Lietuvoje viešėjo dainininkė iš Los Anželo FLORENCIJA KORSAKAITĖ. Prieš mus — jos nuotrauka, gražūs Jungtinių Amerikos Valstijų spaudos atsiliepimai apie tautietę — vertę dėmesio dainininkę. Jai išvykstant namo, kalbėjomės apie jos, kaip solistės, gyvenimą, apie įspūdžius Lietuvoje. Teko išgirsti vokalinio meno žinovų nuomonę apie Florencijos Korsakaitės dainavimą.

Florencija Korsakaitė jau silpnokai bemoka lietuviškai, pokalbyje dažnai jai prireikia anglškų žodžių. Visas jos gyvenimas prabėgo Jungtinėse Amerikos Valstijose, pokerio metais Lietuvoje ji — pirmą kartą.

— Su lietuviais Los Anžele man retokai tenka susitikti. Dažniausiai susitinkam tada, kai surengiu jiems lietuviškos dainos koncertus.

Lietuviams išieiviams Florencijos Korsakaitės koncertai būna tikra šventė. Jos repertuare — lietuvių liaudies dainos, Banalčio, Budriūno, Gruodžio, Kačanausko, Tallat-Kelpšos kūriniai.

Dainininkė su pasigėrėjimu kalba apie Lietuvos teatrų, kuriuose visada gausu lankytojų. Amerikoje kitaip: ten teatrų bilietai labai brangūs, ir amerikiečiai retai leidžia sau tokią pramogą.

Florencija Korsakaitė dainininkė tapo ne nuo pat ankstyvosios jaunystės. Baigusi mokyklą, ketverius metus studijavo teises mokslus. Gyvendama Čikagoje, dažnai lankė operą, baletą. Pažinojo daug dainininkų, kurį laiką buvo solistė teatre. Kar-



## FLORENCE KORSAK, *Dramatic Soprano*

*Acclaimed for Appearances*

Opera — Radio — Concerts

"Miss Korsak has a big, ringing voice, which she produces with the utmost ease. She has a firm and steady breath support and considerable derivative power throughout her range." — *New York Herald-Tribune* . . . "Miss Korsak's voice was capable of warmth, richness and, in the high range, brilliance." — *New York Times* . . . "Miss Korsak has power and range, her phrasing usually is good, and her appearance is all in her favor for operatic work." — *Los Angeles Examiner*.

Exclusive Management: Valerie Tysilava, 135 Carnegie Hall, New York 19, N. Y.

tą atsitiktinai išgirdę Florencijos balsą, vokalistas jai patarė mokytis dainuoti. F. Korsakaitė paklausė jų patarimo, nuvažiavo į Niujorką ir ten privačiai ruošėsi pas Italų dainininkus. Po to — Los Anželo opera, geriausiai jos, kaip operos solistės, metai. Penkerius metus ji dainavo operoje, kol nutiko nelaimė — susilaužė koją. Vėliau teko dainuoti tik koncertuose.

— Los Anžele operos dabar nebėra. . . — su kartėliu sako dainininkė. — Milijoninis miestas, o operos nėra.

Amerikos teatruose ne vien bilietai brangūs. Labai brangiai atsieina orkestras, repetitijos, tad prieš pasirodymą dažniausiai nedaug repetitijų būna. Gerai, kad privatūs asmenys savo lėšomis palaiko teatrą. Ir pati Florencija Korsakaitė prisideda.

— Mes, profesionalai, dažnai pavydime studentams, — sako dainininkė. — Jie, kaip dainų, šokių, muzikos mėgėjai, daug laimingesni — repetuoti gali kiek nori. . .

Pastaruoju metu Florencija Korsakaitė dažniausiai dainuoja koncertuose, per radiją. Išsiilgę gimtinės dainų, ją kviečia koncertuoti lietuviai emigrantai.

Dainininkė Lietuvoje Vilniaus J. Tallat-Kelpšos aukštesniosios muzikos mokyklos dėstytojams ir studentams, savo bičiuliams

bei pažįstamiems surengė atsisveikinimo koncertą.

— Tai buvo malonus ir netikėtas koncertas, kuris mums visiems patiko, — pasakė mokyklos direktoriaus pavaduotojas mokymo reikalams Petras Gasiūnas. — Naujosios mūsų pažįstamos dainavime jaučiama Italų mokykla.

Dainininkės pasiklausyti susirinko pilna mokyklos salė. Viešnia padainavo keletą amerikiečių liaudies dainų, keletą lietuvių kompozitorių romansų bei arijų iš operų ir operėčių.

— Nuoširdžiai skambėjo Broniaus Budriūno harmonizuota dūokų daina „Tykia! Nemunėlis teka“, Gruodžio romansas „Burtai“. Korsakaitė dainavo meistriškai, jos labai geras vokalas, — sako Petras Gasiūnas.

Lietuvos Kompozitorių sąjungos valdybos pirmininko pavaduotojo Povilo Tamuliūno pristatyta klausytojams, viešnia papasakojo apie savo kelią į muzikos pasaulį.

Dainininkė susilaukė gausybės plojimų, gėlių ir nuoširdžiausių sveikinimų.

Ateinančių metų vasarą Florencija Korsakaitė vėl tikisi lankytis Lietuvoje. Galimas dalykas, vilniečiai galės jos pasiklausyti ir operoje.

ANTANAS BURDA

### LIETUVOS RAŠYTOJŲ 40 VEIKALŲ PERNAI IŠVERSTA Į KITAS KALBAS

Lietuvių literatūros tarybos prie kitų tarybinių tautų Rašytojų sąjungos posėdžiai visada vyksta įdomiai, kūrybiškai, gyvai keičiantis nuomonėmis. Šiuose posėdžiuose dalyvauja įvairių tautų lietuvių literatūros bičiuliai — rašytojai, poetai, kritikai, vertėjai, žurnalių redaktoriai, nariai, leidyklų atstovai. Vėliausiai įvykusiam posėdy dalyvavo Vilniaus filologijos mokslų kandidatas, literatūros kritikas A. Bučys ir Vilniaus universiteto literatūros dėstytoja E. Bukelienė. Jie papasakojo apie praėjusių literatūrinių metų pasiekimus. Didelį susidomėjimą sukėlė nauji J. Baltušio, J. Avyžiaus, J. Paukštelio romanai, R. Kašausko apsakos, H. Korsakienės ir J. Grušo apsakymai, poetų A. Maldonio, M. Martinaičio ir kitų kūriniai.

Gera iliustracija lietuvių kritikų pranešimams buvo tema: Lietuvių literatūra rusų kalba 1969 metais.

Ši bibliografija kalba apie augantį lietuvių rašytojų populiarumą už Lietuvos ribų. Tiksliai pernai rusų kalba buvo daugiau kaip 40 Lietuvos rašytojų kūrinių, jų tarpe J. Avyžiaus, A. Venclivos, K. Maruko, J. Mikeilinsko, V. Siritjos-Giros, M. Sluckio romanai, A. Laurinčiuko apybraižų knygos, A. Cvirkos, A. Počiaus apsakymų rinkiniai, K. Kubilinsko, J. Paleckio, A. Baltakio, V. Rudoko eilėraščių knygos.

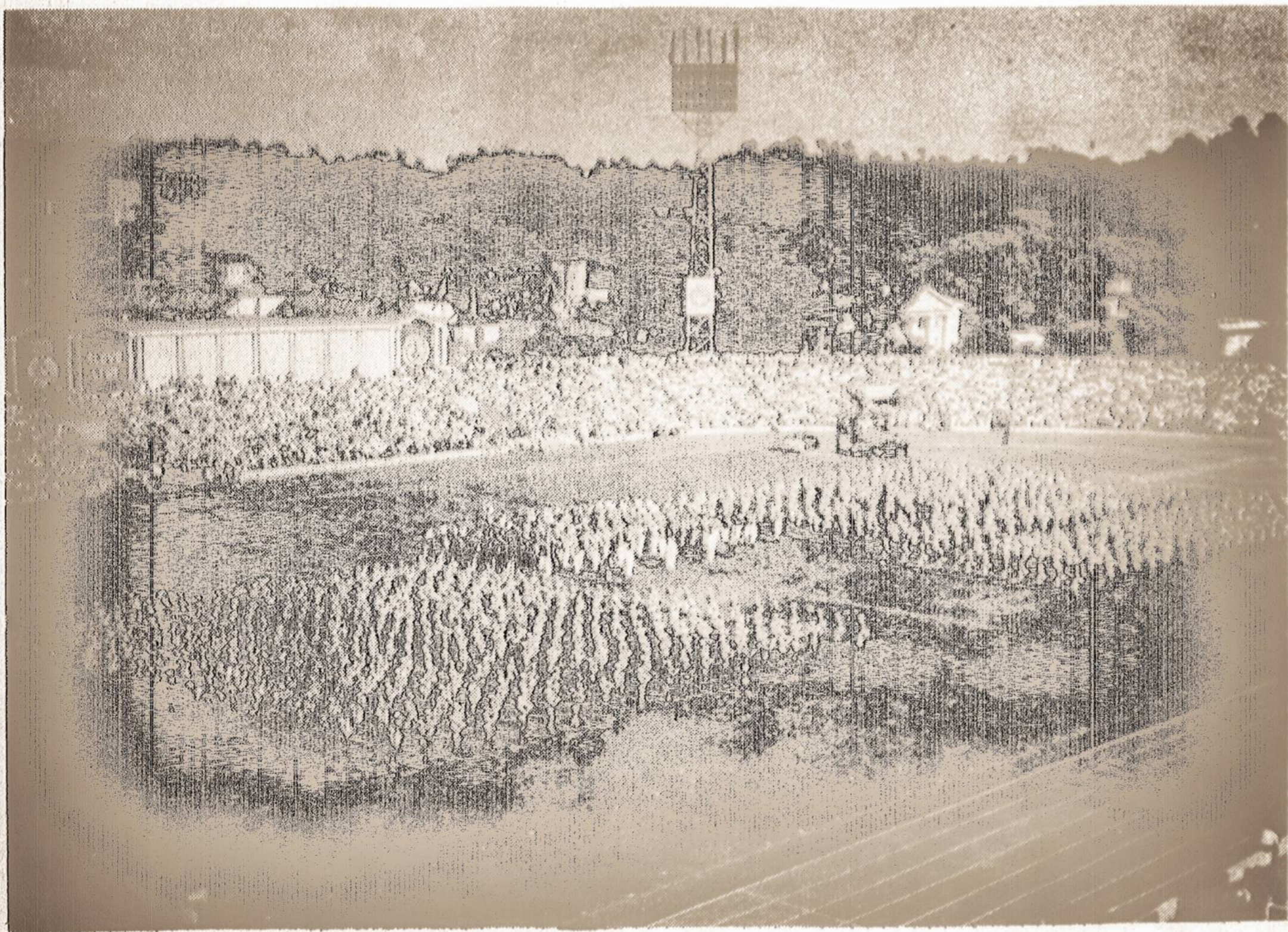
Lietuvių rašytojų kūryba nuolat domisi įvairių tautų literatūros žurnalai.

Pokalbyje pažymėta, kad 1969 metai Lietuvos rašytojams buvo vaisingi, išsakyta eilė linkėjimų, draugiškų patarimų ir pastabų.

Pabaigai tarybos sekretorė B. Zaleskaja papasakojo, kad daug Lietuvos rašytojų kūrinių verčiama į kitas kalbas.

### LIETUVIAI - ERDVIŲ TYRINĖTOJAI

\* Kazimieras Semenavičius, lietuvis mokslininkas 1650 m. lotynų kalba parašė mokslinį veikalą apie erdvių paslaptis. Knyga išleista Amsterdame, Olandijoje ir išversta į daugelį kalbų. Dabartiniai erdvių tyrinėtojai atranda, kad to lietuvių mokslininko teigimai atitinka tikrovę.



VAIZDAS IŠ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS, ĮVYKUSIOS VILNIUJE ŠIĄ VASARĄ.

Bevertydama lietuviškuosius laikraščius visada prisimenu Lietuvoj girdėtus biržiečių posakius, kuriais jie reaguodavo į tam tikras kalbas, turiniu visai panašias, nors kitokiais žodžiais išreiškiamas. Tai girdėdami biržiečiai paprastai pastebėdavo:

"Vienas veda, kitas turavoja"...

Tai man ypatingai krito mintin kai skaičiau žodžius, reiškiančius, kad mūsų didieji veiksniai — ALTas su VLIKu — susideda iš mažai išmoksintų žmonių, nesekančių Lietuvos dabartinės buities ir nesusivokiančių kas ir kur...

Šiandien negaliu pasakyti kuriame laikraštyje tai pirmiausiai pastebėjau, tik gerai atsimenu, kad tai skaičiau Kanadoj išeinančioj Nepriklausomoj Lietuvoj, Chicagoj leidžiamuose Akiračiuose, na, ir Viėnybėj Girnakalio pastabose. Bloga, kad prenumeruoju daug laikraščių ir juose randu vis tas pačias ar panašias žinias...

Tokia mūsų dalia. Žmogus nenorėdamas atsilikti nuo lietuvių visuomeninio gyvenimo, galvoji, kad ko neparašys vienas laikraštis, tilps kitam. Kur vieni ką nors svarbaus nutylės, kiti dėl to prabilės.

Bet grįžkime prie viršminėtos pastabos. Kodėl gi taip staiga daug kam parūpo — iš kurių žmonių susideda mūsų didieji veiksniai? Argi pamirštame, kad ne masės veda, o masės veda pavieniai žmonės?

Nedriščiau tvirtinti, kad tos pastabos nebūtų teisingos. Taip yra. Veiksmuose tikrai atstovauja žmonės skirti partijų, o tos partijos — teisingai prilyginamos Gogolio mirusioms sieloms. Bet tiek to dėl to.

Svarbu kas yra tų veiksmų priešakyje! Vadovauja žmonės mums visiems, manau ir Lietuvos žmonėms, priimtini. Dr. Kęstutis Valiūnas ir inž. Eugenijus Bartkus juk yra išsilavinę, jau užsienyje baigę aukštuosius mokslus, nėra Lietuvoj palikę nei didelių turtų, nei šiltų vietelių, abu Amerikoje gyvena iš čia savo turimų tarnybų ir verslų ir yra įrodę, kad šiandieninis gyvenimas čia ir Lietuvoj jiems nėra svetimas. Ir jų balsas reikšmingas!

Kaip pavyzdį, paimkime kad ir neseniai vykusią Vacio Daunoro koncertų eigą. Išskyrus Chicago, visur kitur tie koncertai buvo rengiami paslapčiomis, vengiant, kad apie juos nesužinotų šiame rašiny minimieji veiksniai. Be Chicagos dar, tiesa, reikia išskirti bostoniečius, kur koncertą skelbė net Keleivis, tuo paneigdamas ankstyvesnį savo nusistatymą, kad iš Lietuvos pas mus atvyktą tėra tik šnipai, tarnaujantį Lietuvos okupantui. Dėl Vacio Daunoro koncerto didžiausia audra įvyko Los Angeles, Cal., kur yra nemaža susispietusių mūsų žymesnių kultūrininkų.

Nežinia kuo toji audra būtų pasibaigusi, jei ten nebūtų lankęsis dr. K. J. Valiūnas,

VLIKo pirmininkas. Jo buvę laukta nekantriai, manant jį tarsiant lemiantį žodį, o po jo busią išskrandinta visuomenė.

Valiūno žodis tikrai buvo reikšmingas, tik nežinia kiek tenykščiame gyvenime jis atstatė taiką. O jis teigė, kad koncertai lankyti nepavojinga, kad bendrauti su Lietuvos žmonėmis naudinga.

Nepastebėta, kad kas VLIKo narių tokiam pirmininko teiginiui būtų pasipriešinęs. O kas būtų buvę, jei tame veiksmu rastųsi lygaus dydžio Valiūnui žmonių arba tokių, kurie Lietuvoj kartą yra turėję liaudžiai įtakos — lengva suprasti. Rietenoms nesimatyti galo.

Masėms tegali vadovauti pavieniai žmonės. Šių stambiųjų veiksmų vadais mums tenka džiaugtis. Jie Lietuvoj nėra palikę didelių turtų, jie ten nėra turėję šiltų vietelių. Visa ką turi yra atsiekę jau už Lietuvos ribų. Tautinį darbą dirba iš susipratimo, o ne ieškodami kokios nors naudos ar karjeros.

Kas gi tie mūsų gerbiamieji vyrai, kieno jie vaikai? Valiūnas lietuvių mokytojos sūnus, Bartkus inteligentės rusės sūnus, kuri, tačiau, ištekėjusi už lietuvių gydytojo, matė reikalą sūnų išauginti lietuviu. Ir mums tai tegali teikti tik džiugias mintis, žinant, kad šiandien ne vienas lietuvis ar lietuviė sukuria šeimas su svetimtaučiais. Atrodo, nėra ko bijoti.

## Kas bus laimėta "pakėlus balsą prieš Vatikaną?"

Naujienos, iš inercijos, puola Vatikaną nuo pat tos Vatikane įrengtos lietuvių koplyčios pašventinimo; Tėviškės Žiburiai (VIII 27), Dirva (IX 2) lietuvius patriotus ragina "pakelti balsą prieš Vatikaną", o faktiškai — prieš popiežių, tai yra prieš vyriausiąją religinį ir moralinį katalikų vadovą, nesutikusį Vatikano bazilikoje įrengtai koplyčiai duoti "Lietuvių kankinių koplyčios" vardą.

Visų pirma, dar nė vienas lietuvis nėra kanonizuotas kankinys, miręs už tikėjimą. Jei laikyti kankiniais tuos, kurie žuvo partizanais pilietiniame kare, tai reikėtų reikalauti tikybinio kankinio garbės visiems politiniams kaliniams.

Neatrodo, kad būtų logiška iš Vyskupo Vincento Brizgio ir iš egzodo kunigų pusės reikalauti altorių garbės politiniams kaliniams, nes neaišku, kuris lietuvis yra nukankintas vien už tai, kad jis buvo praktikuojantis katalikas.

Jei kankiniais laikysime buvusį vidaus reikalų ministrą Skučą ir saugumo departamento direktorių Povilaitį, tai ne mažesniais kankiniais bus ir 4 komunistai nužudyti tam, kad 1926 m. gruodžio 17 d. karinis perversmas, ir jo pasėkoje diktatūra — būtų pateisinti.

Komunizmas nėra vien blogybė: vyskupas J. E. Walsh, 12 metų kalėjęs komunistinės Kinijos kalėjimuose, paleistas — spaudos atstovams pareiškė, kad ne viskas bloga, ką komunistai daro: vyskupas patiko moterų teisių lygybe, lygybė rasėms ir uždraudimas nemoralinių dalykų spaudoje ir teatruose. Nėra reikalo įrodinėti, kad tai asmeninė vyskupo Walsh nuomonė, ir kad Vatikanas priešingai galvotų.

Argi būtų teisinga reikalauti, kad Vatikanas visus partizanus, žuvusius kovose prieš komunistus, pripažintų šventaisiais katalikų kankiniais?

Mes čia histeriškai rékiame, kad rusai vykdą lietuvių tautos genocidą, o užmirštame, kiek lietuvių aktyvistų frontas išžudė tarybinių aktyvistų, viršaičių ir kaimų seniūnų, Vokiečių armijai per Lietuvą žygiuojant į rytus. Juk ne visi viršaičiai, seniūnai ir milicininkai buvo kruvini niekšai. Lietuvoje, tarybiniai

šaltiniai rodo, kad lietuvių aktyvistai išžudė apie 30,000 tarybinių aktyvistų.

Argi protinga iš Vatikano, kaip katalikybės religinio centro, reikalauti pakeisti lietuvių koplyčios pavadinimą į lietuvių kankinių koplyčią? O tą reikalą aiškiai propaguoja Naujienos, Dirva, Tėviškės Žiburiai. Ar ne per daug etatizmo?!

Ar tinka kuniginiam Tėviškės Žiburių savitraščiui keisti Lietuvos valstybę į "pakėlimą balso prieš Vatikaną". Iš jo to reikalaujant nedora ir nekrikščioniška. Ar patriotiška reikalauti, kad Vatikanas paklustų mažai grupei lietuvių išsiviečių ir pasuktų katalikų bažnyčios vairą į politinę kovą?

Kam ta erzelynė dėl rusų, kurie yra nemažiau nukentėję nuo marksistinės revoliucijos negu lietuviai.

Neatrodo, kad histeriškiems fanatikams pasisektų atitraukti nuo katalikų bažnyčios didelį kiekį išsiviečių lietuvių. Popiežius neišsigaš "pakelto Dirvos balso".

Senieji lietuvių išsiviečiai katalikai nepaseks nė išsiviečio vyskupo pavyzdžiu jei jie imtų per daug "balsų kelti prieš Vatikaną". Jei kartais ir daug lietuvių Vakaruose "pakels balsą", tai to nepadarys lietuvių Lietuvoje, kur jau daug kaimiečių, miestiečių ir inteligentų yra susigyvenę su socialistiniu režimu ir nenori jo keisti į kapitalizmą.

J. GOBIS

## Iš Vienybės puslapių nuo 1886 metų

Kai kuriose mūsų lietuvių kolonijose šiemet minima lietuvių emigracijos į Ameriką šimtmetinė sukaktis.

VIENYBĖ, kurios 85-tasis gimtadienis artinasi, glaudžiausiai surišta su tais pirmaisiais imigrantais iš Lietuvos, kadangi Vienybės steigėjai bei jos skaitytojai, kaip tik ir buvo tarp tų lietuvių, atvykusių į JAV prieš šimtą metų.

Tikime, kad ne vien Vienybės skaitytojams, bet visiems lietuviams bus įdomu žinoti kokios buvo to laikotarpio lietuvių nuotaikos svėtimoje žemėje, koks buvo jų gyvenimas, jų vargai ir įsikūrimo sunkumai, padedant pirmuosius pagrindus lietuvių veiklai, save išlaikyti ir gelbėti likusiems Lietuvoj.

Pradedame spausdinti svarbesnius įvykius atžymėtus Vienybės puslapiuose ir jos išleistuose metraščiuose. Tikime, kad tos istorinės žinios bus naudingos ir tiems, kurie, rašydami mokslinius darbus iš Amerikos lietuvių praeities, dažnai kreipiasi į Vienybę pastudijuoti laikraščio senųjų komplektų pageltusius puslapius ir Vienybės išleistus veikalus. (R E D.)

### 1886 metai

• Vasario 10 d. išleistas pirmasis numeris "Vienybės Lietuvninkų", Plymouth, Pa.

• Gegužės 5 d. Jonas Šliupas New Yorke, leidžiantis "Lietuviškąjį Balsą", sumanė sutverti Amerikos Lietuvių Susivienijimą.

• Gegužės 19 d. New Yorke jau buvo priskaitoma 76 lietuvių šeimos ir 89 vienščių.

• Gegužės 19 d. "Vienybė Lietuvninkų" paduoda mintį surašyti Amerikos lietuvius ir jų draugijas bei kurti lietuvišką banką.

• Birželio 2 d. kun. A. Varnagiris viešai perenzūruoja "Vienybę Lietuvninkų" ir, neradęs joje "nieko priesyngo wieraj Katalikiskaj", rekomenduoja visiems skaityti.

• Birželio 9 d. New Yorke jau surandama apie 1000 lietuvių siuvėjų ir 13 lietuviškų siuvimo kontraktorių, priklausančių unijoje.

• Birželio 23 d. jau yra Amerikoje trys lietuviškos spaustuvės: Dynevičiaus (gimusio Lietuvoje), Chicaguje leidusio lenkų kalba laikraštį; J. Paukščio - Plymouth, leidžiančio "Vienybę Lietuvninkų" ir J. Šliupo - New Yorke, leidžiančio "Lietuviškąjį Balsą".

• Birželio 30 d., nežinomais šaltiniais pasiremiant, skaitoma lietuvių Amerikoje esant 25,000.

Bus tęsiama



## MŪSŲ SVEIKATA PRIKLAUSO NUO MŪSŲ PAČIŲ

Paskutinis vasaros mėnuo - rugsėjis - baigėsi tokiomis pat karštomis dienomis, kokios buvo liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Dėl nuolatinės kaitros žmonės nebe taip atidžiai laikosi sanitarijos ir higienos, o todėl savo ruožtu gali kilti rimtų skrandžio ir žarnų ligų. Todėl sveikatai apsaugoti įstaigos primena svarbias asmens higienos taisykles ir sanitarijos normas, kurių laikytis ypač reikia karštą vasarą.

Neužmirština, kad galime išvengti šių ligų, jeigu laikysimės paprasčiausių higienos taisyklių. Iš pirmo žvilgsnio daug jų pasirodys elementarios, bet būtinai reikia jų laikytis.

Prieš sėdant už stalo, būtina kruopščiai nuplauti rankas su muilu.

### GERAI NUPLAUKIME VAISIUS IR DARŽOVES

Šiuo metu mes ypač daug vartojame vaisių, daržovių, įvairių įvairiausių rūšių arbūzų. Jie, daugelio rankų čiupinėti ir įvairiais chemikalais mėginami apsaugoti nuo sugedimo. Dėl to nešvarūs ir turi daug mūsų sveikatai labai pavojingų mikroorganizmų, ypač kai tie vaisiai atvežti iš toli. Ir tikriausias būdas, kuriuo galime apsaugoti nuo ligos sukėlėjų, — tai kruopščiai iš anksto juos apdoroti dar prieš valgant.

Daržoves ir vaisius reikia arba gerai paskalauti po vandentiekio čiaupu tekančiu vandeniu, arba nuplauti pasūdytu vandeniu.

### PIENO PRODUKTAI

Visi labai vertiname pieno produktus dėl jų savybių. Jie iš tikrųjų nepakeičiami ir labai naudingi žmogaus organizmui. Bet laikomi ir ypač pervežant ir sandėliuose jie gana dažnai užkrečiami ir taip pat kelia pavojų sveikatai. Todėl nėra saugu net šaldytuvuose ilgai laikyti pieną, varškę, kefyra, raugintą pieną ir kitus produktus.

### SAUGOKITE MĖSĄ

Gera maitinamoji aplinka mikrobams yra ir kiti maisto produktai, tokie, kaip mėsa, malta mėsa, dešros. Neužmirština, kad bet kurį produktą nuo paruošų, laikymo vietos ligi pardavimo liečia šimtai rankų.

Gaminant maistą, reikia stengtis, kad į produktus neprasisverkėtų ligos mikrobu, kruopščiai maistą pakuoti, neleisti ant jų tūpti musėms.

Gera daro tos šeiminkės, kurios apdegina ant ugnies net ką tik pirktą šviežią duoną. Beje, ji nuo to tik pagerėja, nes pasidaro skani plutelė, ir galima aiškiai pasakyti, kad tai apsaugo nuo bet kokių atsitiktinimų.

### VIRTUVĖS HIGIENA

Verta paliesti dar virtuvės higiena. Juk joje gaminamas maistas. Kad rūpestingai būtų palaikoma švara, reikia atskirų rykų žaloms ir virtoms daržovėms, mėsai, būtina plauti verdančiu vandeniu indus ir stalo paviršius po to, kai buvo darinama mėsa ir daržovės. Tai, be abejo, būtina ne tik namie, bet ir visų pirma viešuose restoranuose, bet juose nuolat lankosi sveikatos inspektoriai, tai ten stengiamasi švarą palaikyti.

Jeigu staiga pasijutote blogai arba sužinojote, kad susirgo jūsų šeimos narys, draugas, kaimynas, būtina tuojau pagalbos kreiptis į gydytoją. Reikia turėti galvoje: kuo greičiau ligoniui bus suteikta medicinos pagalba, tuo mažesnis pavojus, kad išsiplės infekcija.

VIENYBĖ, 1970 m. rugsėjo 25 d.



Klaipėdietės vaišina lietuvišku sūriu ir kitais valgiais

S. Stončiaus nuotrauka

## Senoviški lietuvių valgiai

### LINKSMAS ETNOGRAFINIŲ VALGIŲ KONKURSAUS ANYKŠCIUOSE

"Ateik nevalgęs, ir čia negausi".  
"Nuo valgio nebūsi bagotas, o tik pilvotas".  
"Nuo mėsos pilvas vėpsos".  
"Pasičėdyk burną košeį".  
"Valgyk, burna, nebūk durna".  
"Juoda duona ne badas, piktas vyras ne našlystė".

### BLYNAI PARUGĖLIAI

Reikia turėti 1 svarą duonos tešlos, 10 tarkuotų bulvių, Tešlą sumaišau su bulvėmis. Blynus kepu krosnyje. Nešu ant stalo su kopūstų padažu.

J. ČIPLINSKIENĖ

### KAČERGOS JUKA SU DUONA

Reikia turėti 2 sv. ruginių miltų, 1 svogūną, 1/8 sv. džiovintų baravykų, pipirų, lauro lapelių, druskos. Iš miltų užmaišau ir išmaišau ir išrauginu tešlą. Kai išrūgsta, praskiedžiu vandeniu ir verdu. Sudedu dideliais gabalais suplaustytus baravykus ir prieskonius.

Juką valgome su duona.  
E. IMBRASIENĖ

### DEGTIENĖ

Paimu 2 sv. rupių ruginių miltų, druskos, džiovintų obuolių, du šaukštus cukraus arba garstyčių. Viską išmaišau ir rauginu dvi paras.

Degtiene valgome su virtomis neluptomis bulvėmis.  
U. JUODELYTĖ

### KAKARIKAI

Išverdu bulves, nulupu, sugrūdu. Įdedu truputį miltų, druskos, išminkau, iškočioju. Kepu keptuvėje sausai. Aguonų padažą darau taip: aguonas užpilu verdančiu vandeniu, pastatau, kad išbrinktų. Paskui su kočėlu jas sutrinu, išsuku.

Kakarikus valgome su grietine, aguonų padažu.  
K. SURVILIENĖ.

### BARBOROS DAŽINYS

Paimu kelias virtas bulves, jas nulupu, sutrinu, užpilu virintu vandeniu, pridėdu svogūnų, druskos, pipirų. Viską sumaišau.

Barboros dažinį valgome su bulvėmis. Šį patiekalą labai mėgdavęs rašytojas Jonas Billūnas.

D. BILIŪNIENĖ

### BAJORAIČIŲ PUNŠAS

Paimu 3 stiklines vandens, užvirinu, supilu svarą cukraus. Virdama pilu 0,5 butelio gero romo ir 3 kartus užvirinu. Atšaldžiusį į gėrimą supilu vienos didelės citrinos sunką.

Jeigu laukiu "bajorų", -- punšą dar "paspirituoju". O jei ateina kokie pašlemėkai, tai išgeria ir "nespirituo-tą".

Z. KASPUTIENĖ

### VILKAVIŠKIO RAJONAS

Kvieslys pakvietė, su skambo specialiai etnografiniam konkursui sukurta daina, ir Vilkaviškyje prasidėjo nuotaikinga šeiminkių šventė. Net 425 valgius ir gėrimus kulinarijos meno turnyrui pagamino 186 geriausios rajono šeiminkių iš dešimties moterų tarybų.

### BLEKAI

Apvirinu išvalytus blėkus. Antrą kartą verdu su prieskoniais. Pravėsusius blėkus supiaustau mažais gabaliukais, troškinu keptuvėje, dedu prieskonių, suplaustytų bulvių. (Prieskoniniai -- pipirai, lauro lapeliai, na, reikia ir druskos.)

Blėkus valgome šiltus kartu su letetem košele.

A. ULEVIČIENĖ

### LETETEM KOŠELĖ

Reikia turėti: krieny, rūgšties, sviesto, druskos, lauro lapelių, miltų.

Krienus nuvalau, sutarkuoju, troškinu keptuvėje. Įpilu riebalų, truputį miltų, dedu sviesto, druskos, lauro lapelių, rūgšties ir viską kepu, išmaišau.

Letetem košele valgome su virtomis bulvėmis arba su blėkais.

A. ULEVIČIENĖ

### DUONOS IR KMYNŲ GIRA

Reikia sudžiovinti duoną, net padeginti, po to užpilti karštu vandeniu. Išvirti kmynų, viską sumaišyti, įdėti cukraus ir mielių. Palaikius keturias paras, galima gerti.

N. ULOZIENĖ

## NEW CANADIAN BLITZ DIET

### LOSE 5 POUNDS OVERNIGHT!

Learn the secret of incredible, No-Effort, No-Drug, ONE-DAY reducing formula! Have your wholesome, yummy "Blitz"! (4 mystery meals)—Go to bed! Wake up!—and you have lost 5 pounds. Unbelievable? Sure! But it works. Every time. OR YOUR MONEY BACK! SPECIAL OFFER (limited period only): \$3.00

Yes I want to lose five pounds overnight. Please rush by mail CANADIAN BLITZ DIET. I enclose \$3.00 cash, money order, or cheque (Sorry no C.O.D.'s). If payment by cheque enclose \$3.50 to cover handling costs.

CANADIAN BLITZ DIET  
203 - 15104 Stony Plain Road,  
EDMONTON, Alberta, Canada

Name

Address

City

State

Zip



# SPORTAS

Edvardas Šulaitis

## Lietuvos sportinėje padangėje

Viešint Lietuvoje per televiziją teko matyti "milžinų" -- JAV ir Tarybų Sąjungos lengv. atletikos rinktinių susitikimą. Dvi dienas visų Lietuvos sporto mėgėjų akys buvo nukreiptos į televizorių ekranus, kuriuose buvo galima matyti ir 5 Lietuvos sportininkus. 3,000 m. kliūtiname bėgime kaunietis V. Dudinas užėmė I vietą, o R. Bitė --- trečią. 800 m. bėgime moterims Nijolė Sabaitė liko antroje vietoje, nors ji turėjo daug vilčių tapti pirmąja (jos nuotrauką iš šios rungties. finišo įsidėjo ir Amerikos Sports Illustrated žurnalas). Rutulio stūmikas R. Plungė ir diskiniukas V. Jaras užėmė penktąsias vietas. Tiek moterų tiek vyrų grupėje taškais laimėjo Tarybų Sąjungos rinktinės. Amerikiečiams ypatinai nesisekė trumpose distancijose, kuriose jie būdavo nepavejami.

Lietuvoje viešėjo Korėjos liaudies respublikos krepšininės, kurios rungtyniavo su Lietuvos moterų rinktine. Kaune laimėjo lietuvaitės 80:65, o Vilniuje -- korėjietės 69:68. Po šių rungtynių Lietuvos moterų rinktinė dalyvavo Sofijoje įvykusiame dideliame krepšinio turnyre. Čia Lietuva užėmė pirmą vietą iš 10 komandų. Pradžioje buvo varžomasi dviejose grupėse, kur Lietuva buvo pirmoji (II. v. -- Jugoslavija). Iš antros grupės į baigmę pateko -- Čekoslovakija ir Prancūzija. Kadangi lietuvaitės prieš jugoslavias jau buvo laimėjusios, joms reikėjo įveikti Prancūziją (67:50) ir Čekoslovakiją. III-Prancūzija. Geriausia turnyro žaidėja tapo Nijolė Valčiulėnaitė, kuri pelnė 120 taškų. Ji gavo specialų prizą ir už geriausią baudų mėtymą.

Maskvoje vykusiose Tarybų Sąjungos moterų ir vyrų akademinio irklavimo čempionatuose lietuviai užėmė nemažą pirmųjų vietų. G. Sidaigytė čia tapo čempione vienviete valtimi, o aštuonviete nusinešė sidabro medalius. Bronzos medalius sugriebė lietuviai pavlenė keturvietė. Jos visos dalyvavo rugpjūčio mėn. pabaigoje Vengrijoje įvykstančiose Europos pirmenybėse. Pas vyrus vienviete valtimi pirmuoju buvo lietuvis Vytautas Butkus. Lietuvos dvivietė valtis su vairininku iškovojo bronzos medalius. Šios varžybos buvo atrankinės prieš pasaulio irklavimo pirmenybes, kurios prasidės rugsėjo mėn. pirmoje pusėje Kanadoje.

Kijeve įvykusiose lengv. atletikos varžybose Kęstutis Šapka šuolyje į aukštį pagerino Lietuvos rekordą, parodydamas tarptautinės klasės pasekmę. Jis iššoko 2 m. 20 cm.

Tarybų Sąjungos A klasės šių metų pirmenybėse, kurių paskutinį susitikimą tarp Kauno Žalgirio ir Sverdlovsko Uralmašo teko matyti ir šių eilučių autoriui, žalgiriečiai užėmė IV vietą (pernai jie buvo šešti). Žalgiris pirmenybėse sužaidė 33 rungtynes ir pelnė 2566 taškus. Iš Žalgirio

komandos geriausiu metiku buvo Modestas Paulauskas, kuris sukaulė 580 taškų. Jis visų komandų tarpe užėmė II vietą. Pirmuoju buvo paskutinę vietą užėmusios komandos -- Uralmašo žaidėjas A. Kandelis (jį teko matyti žaidžiant prieš žalgiriečius). Taip pat nemaža taškų įmetė G. Budnikas -- 395, Venzbergas -- 336 ir kt.

Plaukikė Valė Burkauskaitė dalyvavo Tarybų Sąjungos plaukymo pirmenybėse Lvo-ve, kur iškovojo sidabro ir bronzos medalius. Dabar ji ruošiasi dalyvauti Europos pirmenybėse, kurios įvyks Barcelonoje rugsėjo 5-12 dienomis.

## NEW YORKO FUTBOLININKAI CHICAGOJE

New Yorko futbolininkai, kurie vietoje ne labai reikišiai žaliuose aikštėse, sugeba kartą per metus atkelti į Chicago išmėginti jėgas su vietiniais lietuviais. Rugsėjo 6 jie čia vėl viešėjo ir, kaip buvo laukta, pralaimėjo Lietuvai 1:3.

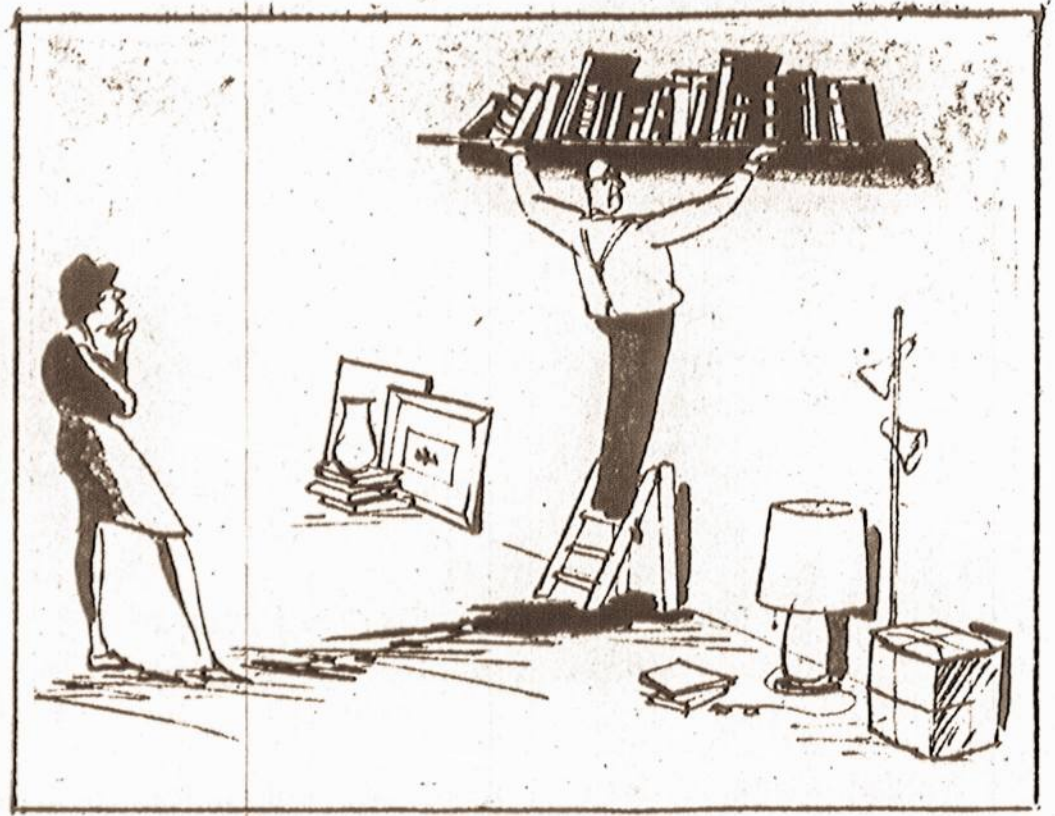
Pernai svečiai iš New Yorko buvo kiek kietesnis riešutas ir jie pralaimėjo tik po pratęsimo (2:3). Šiemet chicagiečių peršvara buvo aiški: pirmame kėlinyje užsitikrinę trijų įvarčių kapitalą (jų autoriai: H. Jenigas, J. Ringus ir V. Pikštyas), jie galėjo nesistengti. Tad, rungtynių pabaigoje R. Klevečka pasiekė garbės įvairi ir baigė ši susitikimą taip garbingai.

Newjorkiečiai nukentėjo ne tik nuo chicagiečių, bet ir nuo gamtos. Kadangi visą dieną lijo ir tik prieš rungtynes kiek apstojo, o antrame kėlinyje vėl pradėjo plūti, jų baltos uniformos, pažaidus, atrodė visai ne baltos... Bet tai jiems nekludė parodyti ryžtą bei entuziazmą, kurio, paprastai, trūksta pasmerktiems pralaimėti.

Galia, jeigu New Yorko komanda irgi būtų nurašyta į nuostolius, kaip atsitiko su Toronto, Detroito bei kitų vietovių lietuvių komandomis. Kaip Atletas rašo Darbininke, ko gero Chicago Lietuvos gali tekti vienai atstovauti lietuviškąjį futbolą išelviyoje. Jis paminėjęs Chicago Lietuvos dvidešimtmetį, taria: "Deja, mūsų padėtis kur kas liūdnėsnė. Šią savaitę tenka apieist savą pastogę -- taurės -- trofėjos gaus išskoti prieglaudose privačiuose namuose. Baiminamasi ir komandos, turinčios stoti į naujų pirmenybių sezoną rugsėjo mėnesį, ateitimi".

## LITUANICOS FUTBOLININKŲ SUKAKTIS

Chicago Lietuvos futbolo klubas mini 20 m. gyvavimo sukaktį. Ta proga yra rengiamas banketas Jaunimo Centro didž. salėje rugsėjo mėn. 12 d. 7 val. vak. Jo rengimo komiteto pirm. yra veiklus klubo darbuotojas V. Kaveckas. Taip pat išleidžiamas ir sukaktuvinis leidinys. Kaip ir anksčiau taip ir šiemet Labor Day savaitgalyje atvyksta į Chicago New Yorko Atletų klubo futbolininkai, kurie Marquette Parko aikštėje rungtyniaus su Lietuvai.



## TARKAINIAI

Šiais, ginklų mostikavimo laikais, ne vienas sako: "Man vis vien kuo jie mušis: atomais ar baltais, bile mane sveiką paliktų!"

Mūsų veiksnių darbus prieš akis turint, prisimena Prūsijos karaliaus Fridriko Didžiojo pasisakymas apie jo kariuomenės mulus: "Dalyvavo keturiuose šimtyje žygių, bet pasiliko mulais."

Velionis poetas Radauskas bene tikslų savęs įvertinimą pareiškė eilėraščiu: "Aš nieko nesakau, ir tu nieko nesakai."

Nuo sveikų minčių kai kurie lietuviai bėga kaip velnias nuo švęsto vandens.

Lietuviai Lietuvoje kaip keleivis laive: gali dėniu vaikščioti į vakarus, bet laivas plaukia į rytus.

Mūsų rašytojų knygos neperkamos ne todėl, kad jie rašyti nemoka, bet kad neturi ko pasakyti.

SUPA GARBA.

Namų pirkimo, pardavimo, apdraudos ir visais reikalais krepšinėsi

## REAL ESTATE & INSURANCE John Orman Agency



GERIAUSIAS PATARNAVIMAS

Pildomi mokesčiai, valstybės ir federalinės valdžios mokesčių pareiškimai.

110-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas

Virginia 6-1800

## JUOZO BANDŽIUKO BARAS IR RESORANAS



Čia vaišinsitės ir vaišinsitės ne tik Amerikos veiks visais gėrimais -- alium, vynu ir dar stipresniais. Gausi ir importuotų iš Europos ir kitų kraštų. -- Jauki vieta susitikti, pasikalbėti ir džiaugtis gyvenimui su maloniais draugais.

KABARĖTAS - ŠOKIAI

110 - 12 Jamaica Ave.  
Richmond Hill, N. Y.

Telefonas 846-9286

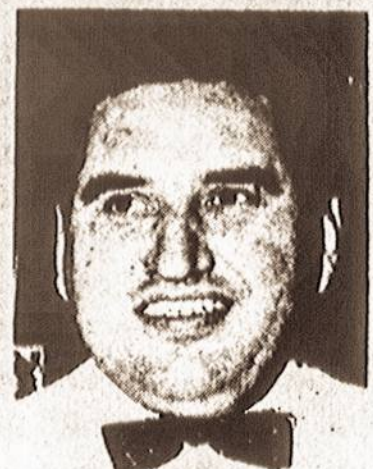


WHITE HORSE

## Tavern

BARAS IR RESTORANAS  
Duodami palaidotuviniai pietos.

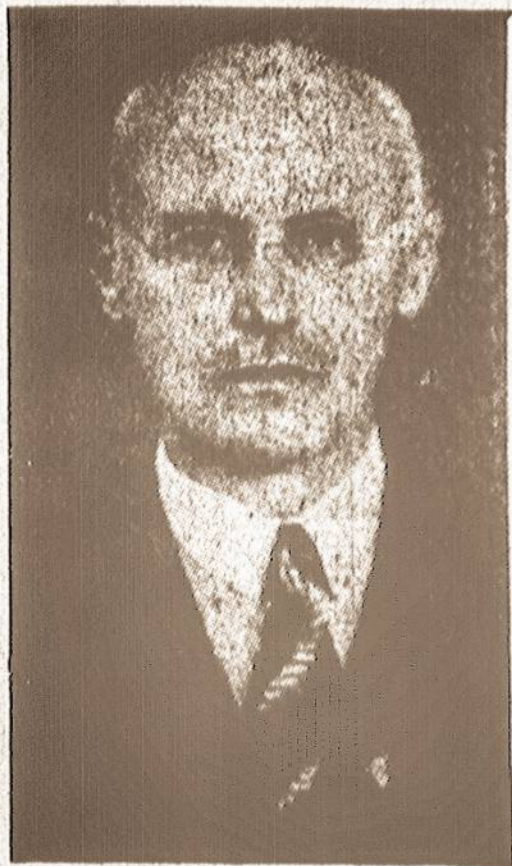
86-16 Jamaica Ave.  
WOODHAVEN, N. Y.  
Tel. Virginia 6-9519



PRANAS BRUČAS  
Savininkas

# Mirusieji

## Marcelynui Šikšniui mirus...



MARCELYNAS ŠIKŠNYS

Marcelynas Šikšnys mirė Vilniuje rugp. 17, Vilnius ir visa Lietuva atsivertė 97 metus einanti seniausią Lietuvos rašytoją ir pedagogą, Lietuvos kultūros veikėją, Marceliną Šikšnių -- šiaulėniškį.

Šikšnys gimė 1874 metų gegužės 2 Šiaulių apskr. Šiaulėnų valsčiaus Motiniškių kaime valstiečio šeimoje. 1893 m., baigęs Šiaulių gimnaziją, įstojo į Maskvos universiteto fizikos-matematikos fakultetą. Nuo 1898 metų Rygoje gavo mokytojo vietą.

Prasidėjęs pirmajam pasauliniam karui, Šikšnys pasitraukė į Voronežą, kur dirbo gimnazijos mokytoju darba. 1918 metais grįžęs į Vilnių ir radęs besikuriančias vidurines lietuvių mokyklas, ėmėsi dėstyti matematiką, parašė algebros ir geometrijos vadovėlius, iš

kurių iki II Didžiojo karo buvo mokomasi visose Lietuvos mokyklose.

Lenkijos okupuotame Vilniuje, dirbdamas lietuvių gimnazijos direktoriumi, Šikšnys rūpinosi lietuvių švietimo, kultūros reikalais, daug padėjo neturtintiems moksleiviams.

Literatūrinį darbą Šikšnys pradėjo 1895 metais, dar mokymasis Maskvos universitete. Velionis parašė eilę dramų veikalų, kuriuos tuo laiku plačiai vaidino lietuvių studentų ir šiaip scenos mėgėjų būreliai Rygoje, Šiauliuose, Peterburge, Voroneže, Vilniuje.

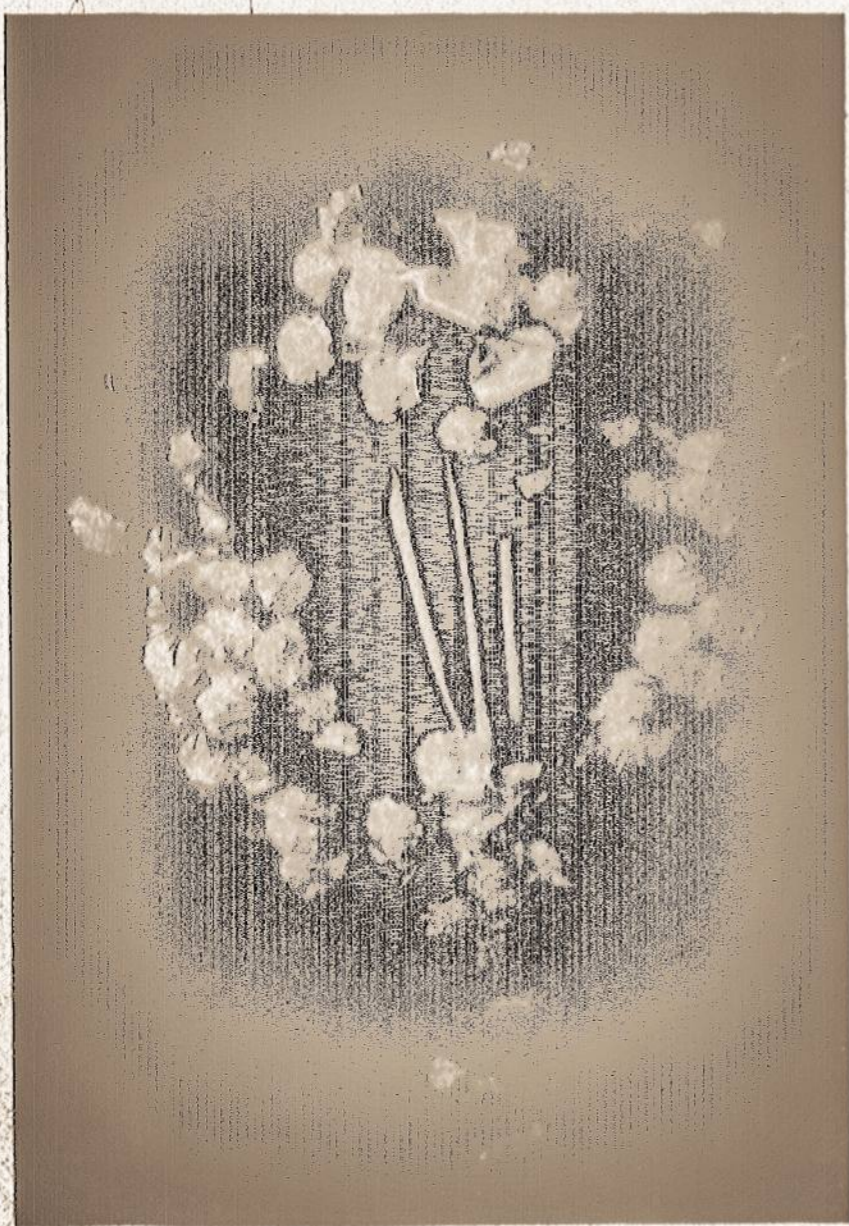
Šikšnys pasireiškė ir kaip vertėjas iš rusų ir lenkų kalbų, 1957 metais išėjo jo raštų rinktinė, apimanti geriausius jo dramų kūrinius ir poeziją.

Lietuvių tauta neteko didelio mokytojo.

Alfonsas Nevardauskas mirė Chicagoje sulaukęs 68 m. Buvo Nepriklausomos Lietuvos Klaipėdos krašto pasienio policijoje, bendradarbiavo Lietuvos Keleivijoje, Trimitė, Ūkininkų Pajūryje, Policijoje ir kituose laikraščiuose. Amerikos lietuvių spaudoje daugiau sial rašė apie Lietuvos pajūri: knygą Pajūriais, pamariais, 318 pusl. su parinktais paveikslais, Rinko medžiaga Mažosios Lietuvos istorijai, kurios nebaigė. Darbą teks perimti kam kitam.

Vladislava Baronienė mirė Brockton, Mass. sulaukusi 82 m. amžiaus. Liko 2 dukterys ir 4 anūka.

## Alice's Florist Shop



### LIETUVIŠKA GĖLIŲ KRAUTUVĖ

Alice Zubko, savininkė, meniškai paruošia gėlių vainikus visokioms progoms:

107-04 JAMAICA AVE. RICHMOND HILL, N.Y.

Telefonai: 846-9527; vakare 738-1946

## VIENYBĖS RĖMĖJAS WALTER PETRONIS

St. Petersburg, Fla. -- po sunkios operacijos Walter Petronis, 83 m. amžiaus mirė rugsėjo 10 d.

Kilęs iš Kerelių km. Skapiškio valsčiaus. Nuliūdime liko žmona Katrėna. Paskutinius kelius metus gyveno Floridoje. Anksčiau Rochester, N. Y.

Velionis buvo laisvų pažiūrų žmogus ir didelis Lietuvos patriotas. Vienybę skaitė per savo didesnę gyvenimo dalį ir gausiai ją rėmė. Velioniui Juozui Tysliavai lankant Vienybės skaitytojus po Rochesterio apylinkės visada maloniai buvo priimtas jo namuose.

Skaitlingos laidotuvės su 30 auto mašinų palydėtas į Memorial Park kapines St. Petersburg, Fla.

ALDONA ALEKNIENĖ

Eugenija Paulauskaitė-Betkauskienė rugp. 6 mirė Cicerio, Ill., sulaukusi 60 m. amžiaus. Tai buvusio Lietuvos kariuomenės kūrėjo Juozo Betkausko žmona ir kompozitoriaus Paulausko dukra. Liko vyras Juozas, dukros Lakštonė ir Rasa, žentai G. Vėžys ir Dirksis.

Katrėna Kupkienė mirė Brockton, Mass. sulaukusi 93 m. amžiaus. Palaidota Melrose kapinėse. Liko du sūnūs: Antanas ir Edvardas ir Edvardas ir viena proanūkė.

Vladas Stankaitis mirė Chicagoje sulaukęs 87 m. amžiaus. Liko žmona Barbora, dukterys Vlada Pargauskienė, dailininkė Ona Baužienė, solistė Danutė Stankaitytė, sūnus Liūdas.

Marija Maskvit-Maskvitenė, buv. brooklynietė, mirė rugp. 24, sulaukusi 74 m. amžiaus. Giminių liko Kotryna Reklis, Joseph Skirmont, Paul Reklis, Kotryna Zvirblis.

Juozas J. Mockaitis rugp. 26 mirė Bridgeport, Conn. Palaidotas rugp. 28.

Charles Matuza, 78 m. mirė Shenandoah, Pa. Palaidotas rugp. 29 Kalvarijos kapinėse. Liko žmona Emilija, sūnus Albertas, kitas sūnus Leo mirė 1969 m.

Walda Simutis, Brockton, Mass. mirė sulaukusi 66 m. amžiaus. Liko vyras Leonas, duktė Sylvia Therrien ir du anūka.

### IŠTIKIMYBĖS ORDINAS

Etiopijoje, poligamijos šalyje, vyriausybė įsteigė Vedybinės ištikimybės ordiną. Ordino kavalieriaus titulus suteikiamas vyrams, kurie išgyvena su viena žmona 25 metus. Vyras, išgyvenęs 40 metų su viena žmona, gauna "Didžiojo mistro" titulą.

### UŽ KOKIO NETEKĖTI

"Netekėkite už vyriškio, kuris peržengė trisdešimt penkerius metus!" -- pataria psichiatrijos profesorius amerikietis Paul Popenė. Jo nuomone, tik vienai iš dešimties moterų pavyksta atratinti tokį vyrą nuo blogų įpročių, kurių jis įsigijo, būdamas viengungis.

## STEBĖTOJO PASTABOS

Tautos fondas, kuris dalį Vasario 16 metu aukų siekia susižerti sau, atsišaukime visuomenei prižada remti VLIKą, nes, girdi, jis "kalba Lietuvos vardu" ir "vadovauja laisvės kovai." Dalį skirs leidiniui "atskleisti Molotovo-Ribentropo sąmokslą prieš Lietuvos laisvę." Kitataučių leidiniuose šis sąmokslas jau seniai visapusiškai atskleistas, bet, gal būt, Tautos fondininkai svetimų kalbų nemoka?

\* \* \* \*

Kanados gyventojų iš šimto: 44 anglai, 30 prancūzai, 26 kitataučiai (ukrainai, italai, lenkai, lietuviai, ir t. t.) Kanados valdžia teikia finansinę pagalbą anglių ir Prancūzų kultūrinėms užsimojimams. Kitataučiai taip pat norėtų gauti, nes juk moka valstybei mokesčius, tik nesutaria dėl proporcijų.

\* \* \* \*

Mūsų katalikų mokslo akademijos suvažiavime blykstelėjo įdomių dalykų. Kai buvo prikišta kai kuriems lietuvių kilmės kunigams šaltumas lietuviškumui, vysk. Brizgys pateisino: girdi, kalba parapijoje -- ne viskas. Airiai yra netekę savo tautinės kalbos ir pasisavinę anglių, bet tikėjimais stovi tvirtai!

## LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

### Funeral Directors

#### JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. Second Street, Philadelphia, Pa.

Telefonas: DEwey 4-5136

#### Charles J. Roman Funeral Home

WM. H. BEARD, Supvr.

1113 Mt. Vernon St., Philadelphia, Pa.

Telefonas: POplar 5-4110

#### STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 Metropolitan Ave., Brooklyn 11, N. Y.

Koplyčia laidotuvėms Tel. EVergreen 7-4335

#### M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 Grand Street Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

Tel. STagg 2-5043

#### JOSEPH GARSZVA

UNDERTAKER AND EMBALMER  
JOSEPH J. GARSZVA, Jr.

231 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y. 11211

Telefonas: EVergreen 8-9770

ŠIE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI IŠNUOMOA  
AUTOMOBILIUS ĮVAIRIEMS REIKALAM.

# VIENYBĖ

● Advokatas Anthony Weslan (Venslauskas) su žmona apie mėnesį laiko praleido atostogas Europoje. Lankėsi Copenhagoje, Norvegijoje, Vakarų ir Rytų Vokietijoje, Paryžiuje ir Londone. Nepaprastai patenkintas, kad šioje kelionėje sutiko lietuvių. Munchene su Iz. Rugienium, o Londone lankėsi lietuvių namuose. Adv. Weslan yra buvęs Brooklyno Prokuroro padėjėju.

● Charles ir Antanina Binkins, kurie savo nuotraukomis dažnai papuošia Vienybę, susilaukė pripažinimo iš Daily News, kuriame tilpo Brooklyne įvykusio didžiulio gaisro nuotrauka.

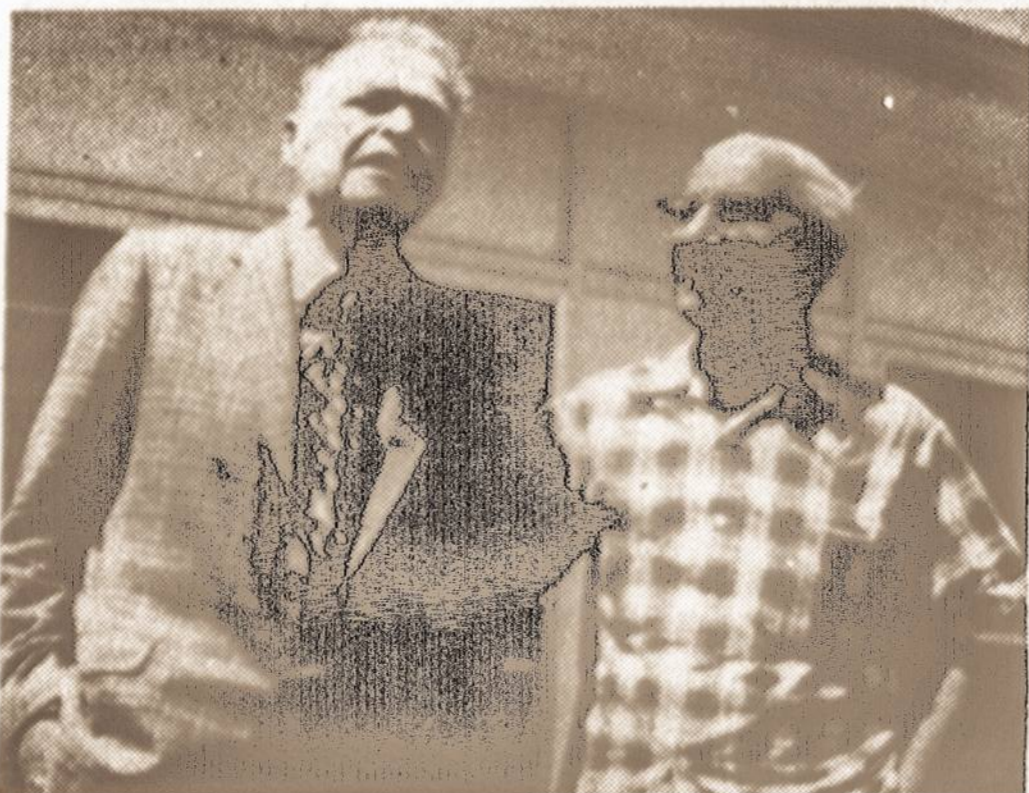
● Dr. J. Stuko naujuose namuose 1467 Force Dr. Mountainside, N. J. kviečiamas draugijų ir veikėjų pasitarimas Lietuvos Atsiminimų radijo programos 30 metų sukakčiai paminėti, lapkr. 15, 2 v. p. p.

● Aleksandras ir dr. Marija Žemaičiai, taip pat Ona ir Jonas Zubavičiai iš New Jersey, atostogauja Japonijoje, Hong Konge, Bangkoke ir lankosi kituose Azijos kraštuose.



“Salute to Lithuania” organizatoriai O. Henry’s restorane New Yorko Greenwich Village. Iš kairės: David Gould, spaudos direktorius; Helen V. Kulber, koordinatorė; Gilbert Dilucia, šio projekto sponsorius ir O. Henry restorano savininkas; Skira R. Šemaitė, buv. Čiurlionio Ansamblio narė iš Clevelando; ir James G. Caravello, žurnalistas. Įvykis prasidėjo rugsėjo 19 d.

Ch. Binkins nuotrauka



Vienybės red. Vytautas Širvydas su žmona dažnai atvyksta iš Nashua, N. H. į Long Island savo dukros, žento ir anūkų aplankyti. Ta proga Širvydas nepraleidžia progos aplankyti savo senus draugus. Nuotraukoje - (kairėje) - J. Baltus su Vytautu Širvydu.

## Kazys B. Kriaučiūnas sulaukęs 88 m. amžiaus rašo

Ilgus metus gyvenęs Brooklyne Kazys B. Kriaučiūnas, dainininkas, artistas, humoristas, Vienybės bendradarbis, minėdamas savo 88-tąjį gimtadienį rugsėjo 28, jį pašvęsdamas savo seniesiems prieteliams prisiminti, tarp kitko, rašo:

Gerbiameji Vienybės leidėjai ir visi vienyblečiai! Kaip Jums sekasi dabartiniais laikais dar išlaikyti laikraštį gyvu? Aš, minėdamas 88-tąjį gimtadienį -- nesveikučiu. Būtų labai malonu ir vėl lankytis Brooklyne ir pasimatyti su ilgų metų bendradarbiais, dainininkais, menininkais, su kuriais man teko drauge dirbti scenoje, dainuoti ir vaidinti... Bet, kaip skaitau Vienybėje, mažai jų beliko gyvų! Ir man rašant šį laišką svaigsta galva, jaučiasi kaip ji būtų pilna vandens puodynė...

Čia gyvenantieji Vienybės skaitytojai laikraščiu labai patenkinti. Jiems ypač malonu skaityti teisingas žinias apie Lietuvą. Dabar aš jau paremiu tik tuos, kurie ragina ryšius su Lietuvos žmonėmis palaikyti.

Gavau laišką iš savo giminės Klaipėdoje. Kviečia apsilankyti Lietuvoje. Ten jų yra 7 broliai. Visi laimingi. Būtų malonu juos ir

Lietuvą pamatyti. Bet nepasitikiu sveikata. Kelionės juk vargina.

Dabar gyvenu, kaip pensininkas, kukliai. Bet pinigų pakanka. Dar lieka ir bonkai brenčės per savaitę...

Nežiūrint, kad Vienybei visą amžių esu nemažai aukojęs, dar ir dabar galiu pagelbėti, ne vien raštais, bet ir auka. Juk mūsų visų pareiga neleisti sustoti eiti seniausiam pasaulyje lietuvių laikraščiui!

Jums gerai pažįstama mano dukterė Aldona. Dabar persikrausčiau gyventi pas ją. Prašau perduoti nuoširdžiausius linkėjimus visiems Vienybės ir mano draugams.

Su pagarba,  
K. B. KRIAUČIŪNAS

1397 - 80th Terrace  
Miami, Fla. 33012

KAZIUI B. KRIAUČIŪNUI, sulaukusiam tokio garbingo amžiaus, Vienybė ir jo draugai Brooklyne nuosirdžiai jam linki sveikatos ir ilgiausių metų.



Gražuolė Genė Melinytė laimėjusi vaikučių konkursą dr. Jokūbo Stuko radijo programos piknike, Bayonne, N. J. Mažytė Genutė yra plačiai žinomų New Jersey veikėjų, Melynų dukrelė.

J. Valaičio nuotraukos



Jokūbo Stuko radijo piknike Bayonne, N. J. grupė New Yorko lietuvių bendravusių su newjersiečiais. Iš kairės: Ona Berloff, Laura Smith, Kupčinskienės antkė, Lilly Baylor, Kupčinskienės dukterė, Thomas Baylor jos sūnus, Agnes Kupčinskienė ir kiti. Dešinėje D. Vizbara iš Woodhaven, N. Y.